

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XV. V Ljubljani, 10. junija 1943-XXI. Štev. 23 (708)

Danes:
Naš novi ljubezenski roman
V ZLATI KLETKI
(Gl. str. 5.)

Ce rožnika sonce pripeka,
pohlevno deži, veliko obeta
žita, strdi.

Slovenski rek

»DRUŽINSKI TEDNIK«
Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III.
Poštni predal št. 345. Telefon št. 33.32.
— Račun poštne hranilnice v Ljubljani
št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo,
nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti 2 liri v znakch.

NAROČNINA
1/4 leta 10 lir, 1/2 leta 20 lir,
vse leto 40 lir. — V tujini
64 lir na leto. — Naročnino
je treba plačati vnaprej.

CENE OGLASOV
V tekstnem delu: enostolpna petilna vrsta
ali njen prostor (višina 3 mm in širina
55 mm) 7 lir; v oglašnem delu 4.50 lire.
V dvovrstnem tisku cene po dogovoru. —
Notice: vrstica 7 lir. Mali oglas
1: beseda 0.50 lire. Oglasi davek povsod
še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

NOVI USPEHI KR. MORNARICE

Potopitev sovražne podmornice v Sredozemskem morju

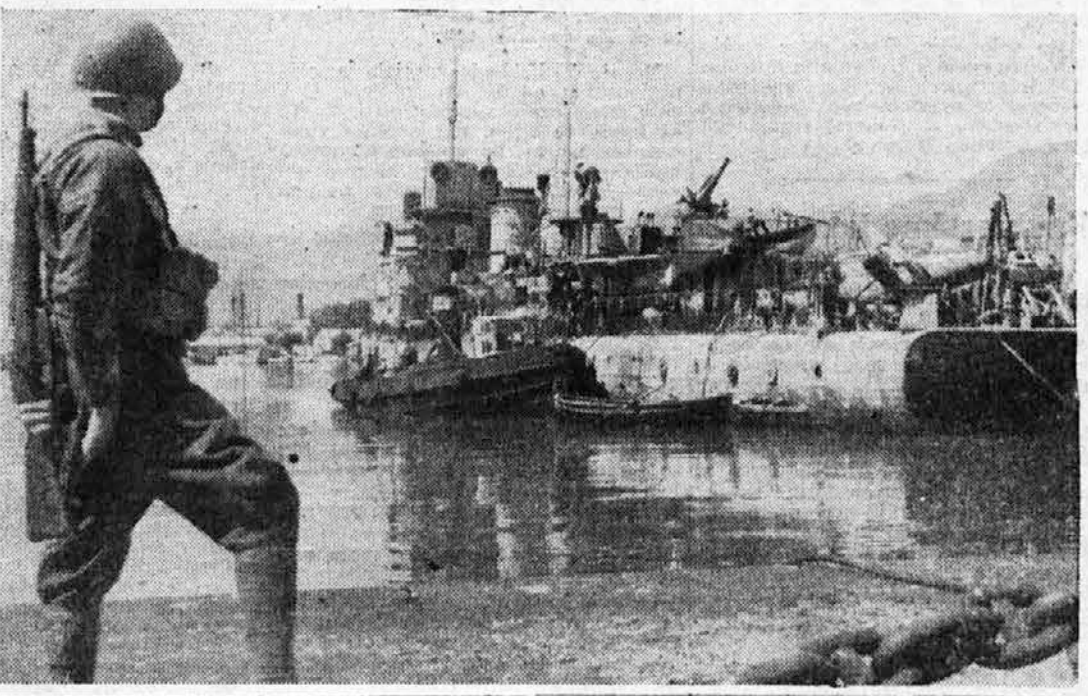
Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 1. junija svoje 1102. vojno poročilo:
Nemška letala so bombardirala Sušo in povzročila velike požare.
Sovražna letala so napadla Foggio, Augusto, Pantellerio, Cagliari in podvezelje. V Foggiju je škoda občutna.
Med bombardiranjem je sovražnik izgubil 20 napadajočih letal, 9 letal so sestrelili italijanski in nemški lovci nad Sardinijo in Sicilijo, 11 sovražnih letal je sestrelilo naše protiletalsko topništvo, in sicer 4 nad Pantellerio, 2 nad Augusto, 5 pa nad Sardinijo.
Po dosedanjih ugotovitvah je zaradi sovražnega bombardiranja, o katerem piše današnje vojno poročilo, v Foggiju 27 mrtvih in 33 ranjenih, v Gustiniju (Cagliari) so pa 4 mrtvi.

Letala Osi so preteklo noč bombardirala pristanišče v Alžiru.
Naše protiletalsko topništvo je med silovitim sovražnim letalskim napadom na otok Pantellerio zabil štiri sovražna letala.
Dvojni sovražni letalski napad na okolico Taranta je povzročil znatno škodo. Naše obrambno topništvo je zabil na lla sovražno letalo tipa »Liberator«.
Naše protiletalsko topništvo je nad pokrajino Trapani zabil 4 sovražne bombnike. Neko sovražno dvomotorno letalo je tresčilo v morje v bližini otoka Favignana.
Med prebivalci pokrajine Taranta je bilo ob zadnjem sovražnem bombnem napadu 24 mrtvih in 41 ranjenih.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 6. junija svoje 1107. vojno poročilo:
Sovražne enote in bombniki so močno obstreljevali otok Pantellerio.
Sovražni letalski napadi na La Spezia in na kraje pokrajine Cagliari so naredili precej škode in povzročili nekaj človeških žrtev.
Danes smo sestrelili 10 sovražnih letal. Tri letala so zbili naši lovci, eno protiletalsko topništvo na Sardiniji, tri topništvo na Pantelleriu, eno pa lovci nad Spezijo.
Pri sovražnem napadu na naše otoke v Egejskem morju je naše obrambno topništvo sestrelilo eno napadajoče letalo.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 7. junija svoje 1108. vojno poročilo:
V Sredozemskem morju je Kr. mornarica potopila neko sovražno podmornico.
Sovražni večmotorni ki so bombardirali Messina, Reggio, Calabria in nekatere druge kraje ob Messinski ožini. Naši lovci so v boju zbili 4 sovražne večmotornike, naše protiletalsko topništvo je pa sestrelilo eno sovražno letalo.
Sovražnik je tudi večkrat bombardiral otok Pantellerio. Naši lovci in naše obrambno topništvo so zbili 7 napadajočih letal. V boju z nemškimi lovci je sovražnik izgubil na jugu Sicilije dva bombnika, na otoku Linosi (Lampedusa) pa eno letalo tipa »Spitfire«.
Z operacij lega dne se 3 naša letala niso vrnila na svoje oporišče.

La marina italiana porta a galla le navi da guerra francesi, affondate nel porto di Tolone. Italijanska mornarica dviga francoske vojne ladje, potopljene v toulonskem pristanišču.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 2. junija svoje 1103. vojno poročilo:
Neka sovražna pomorska enota je večer popoldne pričela bombardirati otok Pantellerio, a se je morala zaradi našega močnega topniškega ognja umakniti. Naše topništvo je močno poskodovalo neki sovražni rušilec.
Ponovni sovražni letalski napadi na otok Pantellerio so povzročili precejšnjo škodo na poslopjih.
Sovražna letala so bombardirala okolico Napoli, su Paola in nekatere kraje na Siciliji in na Sardiniji. Ugotovili smo lažjo škodo na poslopjih in nekaj človeških žrtev.
Naši lovci so v boju nad Sardinijo sestrelili 3 sovražna letala, 9 sovražnih letal je zabil naše protiletalsko topništvo in so tresčilo v morje, in sicer 3 pred Pantellerio, 3 ob obali Olie, 3 pa blizu Marsale.
Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 3. junija svoje 1104. vojno poročilo:
Sovražnik je ponovno bombardiral otok Pantellerio. Naše topništvo na otoku je sestrelilo eno sovražno letalo.
Naše protiletalsko topništvo na Sardiniji je sestrelilo pri Portu Torresu in Sant'Anteocu dve sovražni letali.
Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 5. junija svoje 1106. vojno poročilo:

ske misli in ki je spisal okrog 50 monografij in raznih studij, Akademik Giorgani, tajnik razreda za fizikalne in matematične ter naravoslovne vede, je nato prejel poročilo o dodelitvi Kraljeve nagrade za kemijo, ki je bila podeljena prof. Giulio Natti, modernemu raziskovalcu širokih razgledov in nenavadne podkovnosti, sposobnemu reševanju najbolj težkih teoretičnih vprašanj in uporabljanju tehnološkega napredka. Profesor Natta se je med drugim znatno udeleževal v proizvodnji sintetičnega kavčuka v Italiji, ki se že redno proizvaja po dobri raziskovanji in preizkušnji, katera so italijanski kemiki omogočila, da se je uvrstila v nekaj letih poleg največjih tujozemskih industrij.

Znanstveno predavanje

Po proglasitvi zmagovalcev za Kraljeve nagrade je akademik Orestano govoril o pojmu stvarnosti. Govornik je obširno proučil pojem stvarno-

sti, pripominjajoč, da je ta pojem danes v krizi in da iz te krize lahko nastane največje duhovne zmede in največji moralni neredi v naši dobi. Nato je očital vse kritike, katerim je bil pojem stvarnosti podvržen v raznih filozofijah od modernih filozofskih kritik pred Kantom in po njem. Akademik Orestano je izjavil, da je pojem stvarnosti najbolj pereč in dramatičen pojem, katerega mora življenje samo reševati neprestano in pozitivno. Zaključil je svoja izvajanja, zatrjujoč, da so duhovi danes boli kakor za usodo gmotnih dobrin in fizičnega življenja in strahu za usodo najdragocenejših človeških vrednot političnih in verskih ter moralnih vrednot, ki so absolutna obogatitev življenja.
Zborovanje se je zaključilo z govorom akademika Orestana, nakar je tajnik Stranke odredil pozdrav Kralju in Cesarju. Na trgu Campidoglio je občinstvo toplo pozdravljalo Vladarja, ko je zapuščal akademijo.

Karabinjerji čutili po drugi strani, da so deložni Vašega zaupanja, ki je jim ga Vi sami, Duce, dokazali že ob raznih prilikah in še v najnovešem času, ko ste jih pozvali k sodelovanju, da se ozdravi za gospodarstvo naroda v vojni roseno kočljivo področje; področje o ureditvi potrošnje. Ko so prejeli ukaz so takoj odšli na delo in Vaša pohvala je že vzpodbudno prispevala, da nagradi prve uspehe. Uspehi, ki so tukaj prikazali, se nanašajo na dve glavni panogi delovanja tega orožja, na panogo ustanova in vojaško panogo, prva v okviru rednih službenih zahtev, drugo kot prispevek k sedanjim vojni.

Kar se prvega tiče, zaslužijo trije različni odseki posebno pozornost: a) sodna policija v splošnem smislu, b) sodna policija s posebnim politično-gospodarskim ozrom, c) informativne naloge. Splošno delovanje sodne policije je bilo leta 1942, posebno živahno. Ni manj plodovito ni bilo delo v političnem in gospodarstveno-življenjskem odseku, ki je danes tako važen za uspešni odpor naroda v orožju. V političnem področju je bilo strogo zatrto vsako protinarodno in subverzivno udeleževanje, kar se na tife uređuje aprovačije in potrošnje, je orožje vnelo sodelovalo v borbi proti kršilem zakonov o prehrani. V enem samem polletju (od julia do decembra 1942.) je bilo razen znatnih količin drugega blaga, ki je podvrženo zapori, zaplenjenih skoraj 32.000 stotov žila z ovdob krivec sodnim oblastvom; 3810 krivec je bilo prijetih.

Velikanska je bila informativna delavnost. V enem desetletju so se vlogle, ki jih je opravilo orožje, več nego petorile. Te navedbe dokazujejo rastloče zaupanje, s katerim se oblastva in ustanova obračajo na orožje za najrazličnejše informacije, kar predstavlja dokaz spoštovanja, ki mu Kr. karabinjerji vedo ceniti visoki moralni pomen. Če pa pomislimo, da teži glavni del informacij na postaje in se pridružuje vsem drugim nalogam, ki so že same po sebi obsežne, je lahko spoznati, s kakšnim živim ritmom se razvija delo tudi pri manjših oddelkih orožja.

Posebno prijetno njihovega vojaškemu sreju je bilo karabinjerem sodelovanje pri vojnih akcijah v l. 1942. Bilo je ni manj kakor 35.000 mož, ki so zunanji Kraljevine in batalijoni ali avtonomnih kompanijah v odsekih in skupinah dokazali na vseh bojnih poljih vojaške vrline svojega orožja. En batalion se je udeležil s četami alpskega voinega zbora vseh vojnih dogodkov na ruski fronti; dva druga bataliona sta sledila do zadnjega usodi 1. armade v Tunisu; številni batalijoni, odseki in skupine so sodelovali z drugimi batalijoni pri policijskih operacijah v balkanskem odseku in tu je večjih odsev nujenstva razsvetliti inustavo erne zvestobe in trdnosti.

Med mnogimi drugimi lahko obovlja kot simbol tradicionalnega junaštva Karabinjerjev naslednja epizoda, ki je prešla v zgodovino karabinierskega orožja po avtoritativnem prefrvanju častnikov, ki sami ne pripadajo temu orožju. V juliu 21. decembra 1942. so se v Arbusovu, v enem izmed najbolj kritičnih momentov umika od Dona k Doncu, čete divizije »Torino« zuašte nenadno obkoljene od vseh strani od zasledujočih ruskih sil.

Usoda tistih junakov je bila videli nepopravljivo zapečaten. Toda neki karabinjer je hitro skočil na konja, ki ga je našel na bojnem polju, in se je s trobojncem v roki vrgel proti sovražniku s ponosnim klicem »Salvoia!«. Junak je izgubil v borbi, toda za njim so se vrgli z bajonetom napreji njegovi tovarishi in zdrobili obroč. Stevčke, ki povedo več nego vsek drug komentar, naj dolga tirajajo celotni davek imenstva in krvi, ki ga je

Vladar na skupščini Kr. Akademije Italije

Razdelitev kraljevih nagrad za leto 1943-XXI.

Rim, 6. junija. Ob vzvišeni navzočnosti Nj. Vel. Kralja in Cesarja je bila dav v dvorani Julia Cezarja na Campidoglio glavna skupščina Kraljeve akademije Italije, na kateri so bile razdeljene Kraljeve nagrade za leto 1943-XXI. Vladarja so sprejeli tajnik Stranke Scorza, predsednik Kraljeve akademije Italije Federzoni in guverner Rima Borghese, Ob Kralju in Cesarju so sedeli ministri za narodno vzgojo Biggini, podtajnik v predsedništvu ministrskega sveta Rossi, zastopnika senata in zbornice fasšije in korporacij senator Salvi in nacionalni svetnik Paolucci.

Govor predsednika Federzonija

Predsednik Kraljeve akademije Federzoni je Nj. Vel. Kralja in Cesarja takole nagovoril:
Prepričani smo, da v tako hudi preizkušnji, kakršna je ta, ki se vsiljuje danes našemu narodu, prva dolžnost vsakogar, vestno izpolnjevanje obvez do države in da Italijan, kadar njima do nore imeti več časti, da brani domovino z orožjem, mora služiti domovini s svojim delom in zlasti z energijami svojega duha. Potrebno je, da miselno in umetniško delo v strašni krizi, ki teži vse izražanje in osvoboditve omike, ne utrne v Italiji, najmanjše prekinitve. Zaradi tega je na nas, da se prizadevamo dati zgled in pobudo. Ta namera se zrcali tudi v današnji skupščini z običajno svečanostjo na najbolj slavnem kraju na svetu in tudi to pol je navzočna Vaša Vzvišenost, sir, da proglasi imeni dveh odličnih znanstvenikov, katera je akademija smatrala za vredna Kraljevih nagrad, ustanovljenih od Vašega blagopokojnega roditelja od obdržanih in pospeševanih od Vas. Glede na vse to, kar je bilo storjenega in kar se dela, lahko rečemo ob tej slovesni priliki, da so se akademiska dela v tekočem letu nadaljevala in se nadaljujejo s plodnim uspehom.
Naša ustanova je imela 47 zborovanj, na katerih je bilo 27 znanstvenih poročil ter je bilo odobrenih 32 sponenice in 52 znanstvenih obravnjav.
Utrpeli smo nekaj bolečih izgub med letom: izgubo odličnega kiparja Angela Zanella in izgubo slavnega fizika in matematika ter znanstvenega zgodovinarja Roberta Marcolonga, oba akademika Italije. Zapustila sta nas tudi Pietro Fedale, odlični pro-

učevalce srednjega veka in nepozabni romanist, Guido Mazzoni, humanistični poet in filolog Italijanske književnosti, najverednejši dedič čiste Carducijeve tradicije.

Vsa naša pričetna dela so se razvijala, vsa naša študijska središča so izvajala svoje programe in nastali sta dve novi središči, središče za primitivne omike in zavod za daljnazjike studije. Posebno zanimiv je bil tudi letos ciklus predavanj o arabski kulturi, katere je pričelo študijsko središče za bližnji vzhod. Posebej je treba omeniti med nedavnimi publikacijami akademije tri nove zvezke, katere je izdalo središče za italijansko Vzhodno Afriko. Te pobude znova potrjujejo večne neodpravišne probleme naše duhovne in politične ekspanzije. Splošna razstava akademskih publikacij je dala mogočne dokaze o udeleževanju akademije, katerega ne poznajo še vsi zadosno. Tako je Kraljeva akademija Italije izvršila naloge, ki ji jo je podelil Duce.

Sir, med tem, ko narod v skrajni fazi hude preizkušnje prenaša z moško odločnostjo trpljenje, žrtve, uničevanje in grožnje, ki naj bi po mislih sovražnika uklonile narod, da bi sprejel mir brez časti, obnavljajo zastopniki znanosti, kulture in umetnosti. Vam, dokaze svoje goreče vere in brezemelne predanosti, Italija ne more zgrešiti v poslanstvu omike, katerega mu je podelila visoka stopnja po činu in odgovornosti v splošni skupnosti narodov. Zaman skušajo z uničevanjem spomenikov izbrisati te naše pravice tisti, ki so zadnji prišli v zgodovino, zaman skušajo zadošiti kabi bodočnosti naših ljudi, ki so vedno bili in vedno bodo sposobni za nepričakovane preporode in za čudovite razmah. Italija bo znala vztrajati, tvoreč ponovno, sir, eno samo vojsko s svojimi junaki na kopnem, na morju in v zraku da se bo zmoglo izpolnila njena usoda.

Razdelitev nagrad

Po besedah predsednika Kraljeve akademije Italije, ki so jih navzočini viharno odobrvali, je akademik Orestano, tajnik razreda za moralne in zgodovinske znanosti, prečital poročilo komisije glede nagrade tega razreda, ki je bila podeljena Ereniniju Troilu, ki je med najbolj cenjenimi in učeni mojstri italijanske filozof-

Priprave za izvedbo novega reda

V Rimu so ustanovili »Društvo za proučevanje in organiziranje novega reda«

Rim, 7. junija. Pod pokroviteljstvom ministrstva za ljudsko omiko je bilo ustanovljeno »Društvo za proučevanje in organiziranje novega reda«. Nameni tega društva so: Preletati in rešiti vsa vprašanja, ki se nanašajo na življenjske nučnosti in na razmah italijanskega naroda v okviru nove evropske politike dela; zbrati, razložiti, izdelati in med seboj primerjati vse študijsko gradivo, ki se nanaša na pripravo politične, gospodarske in družabne preureditve nove Evrope; poiskati podatke vseh načrtov in predlogov za novo ureditve sveta, in sicer iz vseh držel, ki so zapletene v sedanjio vojno; objaviti razprave o vseh najvažnejših vprašanjih, ki so v zvezi s takšno ureditvijo; širiti se misli s predavanji, poročili, raznimi objavami, stiki in potrebnimi sporazumi za sodelovanje, s podobnimi organizacijami v tujini ter s tujimi strokovnjaki, zlasti iz držav trojne zveze, ki se zanimajo za takšna vprašanja, ter slednje prilagojevati proučevanju in pobude vseh onih političnih, kulturnih, sindikalnih in korporativnih ustanov, ki se zanimajo za vprašanja novega reda.

Društvo za proučevanje in organizacijo novega reda bo razpošiljalo knjige in publikacije, določalo nagrade in organiziralo narodne in mednarodne sejanke. Imelo bo tudi urad za pravo in pouk, namenjen tistim mladim ljudem, ki so posebno sposobni za reševanje vprašanj novega reda. Tam jih bodo usposabljali za reševanje političnih in gospodarskih nalog, ki se bodo pojavile v Italiji po vojni. Društvo bo svoje delo opravljalo preko raznih odborov, v katerih bodo učejniki in politiki, ki so na glasu in ki so zlasti spretni v reševanju raznih zgodovinskih, političnih, geopolitičnih, pravnih, gospodarskih in socialnih vprašanj. Med drugim bo tudi odbor za temeljna zgodovinsko-politična vprašanja, dalje odbor za geopolitična vprašanja, za socialna in delavska vprašanja, odbor za gospodarska in finančna vprašanja ter poseben odbor za reševanje pravnih vprašanj. Potem bo imelo posebno mednarodno komisijo, v kateri bodo zastopniki ustanov, zavodov in organizacij, ki se v državah trojne zveze ali tistih, ki pripadajo k njim, bavijo z vprašanji novega evropskega reda. V odborih bodo sodelovali zastopniki fasšistovske stranke, korporacij in v počtev prihajajočih ministrstev.

Društvo za proučevanje in organiziranje novega reda naj bi dobilo po-

seben pomen, zakaj med težnjami in usmerjenostjo raznih narodov, ki naj bi vzevetili po vojni, bo pomoč nauka, ki smo ga prejeli, lahko samo prispevek odločilni sili. Ta nauk, ki ga je oznanil svetu Duce, se bo moral uveljaviti v skladnem sestavu socialne pravičnosti ter pravičnosti med svobodnimi ljudstvi vseh narodov, v sodelovanju med narodi na vseh področjih, da se vzpostavi tudi na trdnih moralnih in duhovnih temeljih prava evropska skupnost. Ustanovitev te pomembne organizacije je zdaj, ko je vojna v največjem razvoju, tudi a lega stališča izredne važnosti. Kaže namreč, kako v Mussolinijevi Italiji nastope z orožjem spremlja veliko obnovitveno delo za uvedbo novega reda na svetu. Rimu je namenjeno, da sprejgorji veliko besedo omike in splošne pravičnosti.

Na predsedniško mesto v »Društvo za proučevanje in organiziranje novega reda« je Duce poklical narodnega svetnika Eugenia Ceselschia, ki je v fasšistovski stranki vpisan že od 12. septembra 1919. Je to skvadrist, pisatelj, časnikar, dvakratni vojni prostovoljec, poveljnik italijanskih prostovolcev, odlikovan s štirimi kolajnami za vojaške vrline, ravnatelj »Antifasšistovinar« revije »Idea di Roma« in glava italijanskih prostovolcev »La voluntà d'Italia«. Za podpredsednika ga bila imenovana Ekke. Giotto Dainelli, akademik Italije, ter narodni svetnik Nino Guglielmi, ravnatelj revije »Fascismo«.

Delo Kr. karabinjeriev

Rim, 2. jun. Ob obletnici ustanovitve orožja R. R. C. C. je poveljnik general Hazon poslal Duceju naslednje poročilo o delovanju tega orožja v preteklem letu:

»Duce! Tudi letos se nam je zdelo potrebno sestaviti na kratkih straneh običajno poročilo o delovanju orožja R. R. C. C. ter predložiti Vašemu pregledu najvažnejše statične podatke z bežnim komentarjem. Nadaljevanje vojne je napravilo Kr. karabinjerjem ritem dela intenzivnejši, dopolnilo jim je naloge in povečalo odgovornost. Toda tukaj zbrani podatki Vam bodo mogli, upam, dokazati, da je možno orožje navzlic takšnim neugodnim obolišnim izvršiti svoje naloge s tradicionalno delovno postrvalovalno

izkazalo orožje na bojnem polju. V letu vojne ugotovljene izgube so bile: metnih 21 častnikov, 71 podčastnikov, 454 mož, ranjenih 19 častnikov, 98 podčastnikov, 738 mož. V letih številnih bojev na vseh bojiščih 11 častnikov, 54 podčastnikov in 448 mož, ki so bili poslani na rusko fronto in ki je njih usoda še danes neznaná.

To je Duce, moralna bilanca, ki jo izkazujejo Karabinierji, ob obletnici praznika svojega orožja. Izročilo discipline in junaštva, ki je nahuševalo toliko pokoleni Karabinierjev, je bilo porušeno še enkrat z delom in junaški greb padlih ga je posvetil za lučjo življenja. V tej uri, ki zahteva v odločilni borbi vse sile in deželi, se orožje ponauča, da je povsod v prvi črti in da sodeluje v vsakem odseku za tisto zmago, ki bo pravična nagrada za hrabrost in žilavost italijanskega ljudstva.

S to golovostjo, Duce, stopa orožje v 130. leto svojega življenja in je trdno v 130. leto svojega življenja in je trdno odločeno, da se izkazuje vsak trenutek s staro zvestobo. — General armadnega zbora Azzolino Hazon.

Nove osebne izkaznice

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je glede na svojo naredbo z dne 24. januarja 1942-XX št. 7 o uvedbi osebne izkaznice in smatrajoč za potrebno, da se zamenja obrazec osebne izkaznice, ki se sedaj uporablja v pokrajini, odredil:

- 1. Odobruje se nov obrazec osebne izkaznice, skladen z vzorcem, ki se hrani pri Visokem komisariatu.
2. Vse osebe moškega spola v starosti 15 do 50 let so dolžne zaprositi do 30. junija 1943-XXI pri občini bivališča, naj se jim izda nova osebna izkaznica. Osebe iz prednjega odstavka, ki dopolnijo 15. leto starosti po 30. juniju 1943-XXI, morajo zaprositi za osebno izkaznico pri občini svojega bivališča v 30 dneh od dne, ko dosežejo 15. leto starosti.

3. Občine v pokrajini so dolžne pooblaščenca, da se do 31. avgusta 1943-XXI odvzamejo zapadle osebne izkaznice in izdajo izkaznice novega obrazca, za katere jim dobavi tiskovine Visoki komisariat. Občine morajo na prošnjo prizadetih izdati osebno izkaznico novega obrazca tudi že pred pretekom teh rokov, zlasti v smislu člena 6. naredbe z dne 24. januarja 1942-XX št. 7.

4. Občine in pokrajine so prepovedane izdati osebne izkaznice na drugih obrazcih, dobavljenih pred dnem objave te naredbe.

5. Od 31. avgusta 1943-XXI so povsem razveljavljene osebne izkaznice sedaj uporabljenega obrazca, t. i. osebne izkaznice, ki so jih občine pokrajine izdale do dne objave te naredbe.

Ta naredba je bila objavljena v »Službenem listu za Ljubljansko pokrajino« dne 2. junija 1943-XXI.

Za zamenjavo osebne izkaznice po uredbi Visokega komisariata bo v ljubljanski občini poslovalo pet poslovalnic, ki bodo sprejemale prošnje in izdajale nove izkaznice, in sicer:

I. Poslovalnica v Beethovnovi ulici št. 7, prtiličje, za mestne okoliše, ki leže severno od Rožnika in Tivolija ter proge Rekek—Zalog do Smartinske ceste (Siška, Drajlje, Bežigrad, svetokriški kraj, Koseze, Dolnice, Zapuže, Poduhik, Glince).

II. Poslovalnica v Turjaški palači — Gosposka ulica št. 15, prtiličje za mestne okoliše, ki leže med Rožnikom, Tivolijem in Ljubljano do Suhičeve ulice in njenega podaljška do Ljubljane (Gradišče, Krakovo, Trnovo, Mirje, Mestni log, Rožna dolina, Vič, Glince, Breda).

III. Poslovalnica na magistratu, Mestni trg 2/11, za mestne okoliše med Suhičovo ulico in njenim podaljškom do Ljubljane ter ob Ljubljani navzgor na eni strani ter Resljevo cesto, Koprivarjevo, Streliško ulico in Golovcem na drugi strani (novo mestno središče, staro mesto, Prule, Galjeveca, Dolensjka in Izanska cesta, Barje, Črna vas).

IV. Poslovalnica na Ambrozevem trgu št. 7, prtiličje, za mestne okoliše vzhodno od črte Golovec, Streliška in Koprivarjeva ulica, Resljeva cesta, postaja, Smartinska cesta (Sentpeter, Vodmat, Zelena jama, Moste, Poljan, Kodeljevo, Stenjanja vas).

V. Poslovalnica na magistratu, Mestni trg 2/1, soba št. 37, za vse njine primere. Nujnost je treba dokazati.

Poslovalnice uradujejo od 7. junija dalje, in sicer od 8.30 do 12. ure in od 15. do 17.30 ure.

Meseca junija bodo sprejete le prošnje moških od 15. do 50. leta, t. j. onih, ki izkaznice morajo imeti. Moški, ki imajo že slike, naj prošnje vložijo čimprej, da ne bo ob koncu meseca junija navala. Za osebe, ki niso obvezne imeti osebno izkaznico, bo pričetek poslovanja še objavljen.

Za zamenjavo osebne izkaznice je potrebno:

- 1. Izpolniti prošnjo, katere formular dobite v vseh poslovalnicah, prav tako tudi navodila, kako se prošnja izpolni. Priložiti je treba tudi tri enake slike (brez pokrivala), velikosti 4 x 5 cm, na hrblju slik je treba razločno napisati priimek in ime.
2. Predložiti je treba sledeče listine: a) matične liste o rojstvu, poroki itd.; b) listine o poklicu, n. pr. uradniška legitimacija, poslovna knjižica, obrtni list, diploma itd.; c) inozemci dokazilo o tujem državljanstvu.
3. Staro osebno izkaznico mora prinesiti vsak s seboj.

Državni in javni uradi, zavodi in šole bodo vlagali prošnje skupno za svoje službenice oz. gojnice na magistratu, soba 44, kjer naj se njih predstavniki zglase zaradi navodil.

Tisti, ki so že vložili prošnje in slike ter še niso dobili osebne izkaznice, ker občina ni imela tiskovin, naj ne hodijo znova, ker bodo upoštevana že vložena prošnja.

Visoki Komisar je v petek vodil v vladni palači sestanek okrajnih civilnih komisarijev v pokrajini. Navzoči so bili podprefekt David, kvestor Ravelli, načelnik kabineta podprefekt Biala, nadzornik tehnične službe, pokrajinski zdravnik, nadzornik pokrajinskega odbora za protiletalsko obrambo, ravnatelj in podravnatelj prehranjevalnega zavoda in strokovnjak pokrajinskega namestitvenega urada. Ko so civilni komisariji podali poročila o evropskih upravnih področjih, je Visoki Komisar dal navodila glede prehrane, zdravstvenega stanja, o protiletalski obrambi in o poslovanju civilnih uradov Visokega komisariata.

Pokrajinski prehranjevalni zavod sporoča, da dobijo potrošniki do 12. junija 40 gramov prekajenega svinjskega mesa na odrezek C živilska nakaznice po 42,30 lire za kilogram. Gornji obrok mesa bodo dobivali pri tehle tvrdkah: I. del, konz. društvo, Kongresni trg; Ivan Jelatin, Emenska cesta; Simon Jurčič, Bleiweisova cesta; Franc Kazar, Vodnikova cesta; Konjuzno društvo Vič; Terezija Lunder, Rožna dolina; Terezija Marinko, Prisojna ulica; Ivanka Medved, Zaloška cesta; Julija Mlakar, Stari trg; Rudolf Mlakar, Jernejeva ulica; Nabavljana zadruga državnih službenikov, Vodniški trg; Nabavljana zadruga drž. železnice, Cesta Soške divizije; Franc Klemenc, Karlovska cesta; Ivan Pezdar, Gradišče; Andrej Sarabon, Zaloška cesta; Anton Verbič, Strilarjeva

ulica; Helena Kušar, Vič; Fran Kamenšek, Einspielerejeva ulica.

Pokrajinski prehranjevalni zavod obvešča vse rejce prašičev na področju mestne občine ljubljanske, da bo v tekočem tednu delil močna krmila za prašiče. Rejci bodo prejeli nakaznice pri Prevodu, oddelek za krmila, Gosposka ulica 12, dvorišče levo, in sicer 10. junija rejci z začelnico od A do J, 11. junija z začelnico od K do P in 12. junija z začelnico od R do Z.

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino obvešča, da bodo dobili vsi potrošniki od 10. junija dalje pri svojih trgovcih sir. Na odrezek D živilske nakaznice dobijo vsakdo 150 gramov mehkega sira in 60 gramov parmškega sira.

Splošna bolnišnica v Ljubljani sporoča, da je sprejem bolnikov na očesni oddelek zaradi obnovljanih del v postopu za daljšo dobo omejen na najnujnejše primere.

Vpisovanje v tečaj o negi in prehrani dojenčkov se bo vršilo v Higijenskem zavodu — oddelku za zdravstveno zaščito mater, dojenčkov in otrok (Dečji dom, Lipičeva 3) vsak delavnik dopoldne. Pričetek tečaja bo 15. junija t. l. ob 15.30 uri. Tečaj traja 3 tedne — 12 ur in je brezplačen.

Ministrstvo za korporacije v Rimu je izdalo posebno odredbo, po kateri se sme izdelovati samo tipizirano steklo. Prepovedano je kakršno koli izdelovanje steklenic in steklenih izdelkov, ki ne ustrezajo tipiziranim obrazcem. Hkrati je določena tudi cena za tipizirane steklenice. Steklenica za dva litra vsebine stane 2,60 lire, litrska 2,10 lire, politrska pa 1,80 lire. Za večje steklenice so cene sorazmerno višje.

Kdor koli izvršuje trgovinski, industrijski ali rokodelski obrt po § 3., 23., 32. in 60. zak. o obrti, mora v šestih mesecih od uveljavitve te naredbe vložiti pri pristojnem občinskem upravnem oblastvu nekatoliko prošnjo za zamenjavo starega obrtnega lista, ki ga je priložiti prošnji, z novim, ki naj se izda na obrazcu v italijanskem in slovenskem jeziku. Oblastvo, kateremu se izročita prošnja in obrtni list, izda o tem posebno potrdilo, ki ga mora upravičenec shraniti v dokaz, da je zadostil dolžnosti in da more pozneje dobiti novi obrtni list. Pristojno oblastvo izda obrtni list po gornjih navodilih v novem obrazcu na takem papirju za 6 brez vsake druge pristojbine in zadržanuje izdajati novega obrtnega lista v obrtnem registru. Kdor ne bo v predpisnem roku vložil prošnje za zamenjavo obrtnega lista, se mu bo vzel obrtni pravica.

Sarajevsko mestno bolnišnico že leto dni razširijo. Vse stroške je prevzela mestna občina. Doselej ima že dva nova paviliona. Ko bodo vsa dela končana, bo mestna bolnišnica možja sprejeti v oskrbo približno 400 bolnikov.

Učence, ki žele delati sprejemni izpit na uršulinski gimnaziji v Ljubljani, naj sijejo prošnjo na navadno polo papirju. Prošnji prilože: izpisevalno četrtga razreda ljudske šole, rojstni in krsni list ter 4 lire v denarju za cerkveni kolek. Prošnje je treba dostaviti do 16. junija ravnateljstvu uršulinske gimnazije. Izpiti bodo od 20. julija dalje.

Na 20. klas. gimnaziji v Ljubljani bodo sprejemni izpiti za I. razred gimnazije (samo za dečke) dne 22. in 23. julija, v novem uršulinskem postopu v Suhičevi ulici. Prijave, kolkovane s 6 lirami, je treba vložiti pri ravnateljstvu do 15. t. m. Priložiti jim je rojstni list, pozneje pa še sprejevalo 4. razreda ljudske šole. V prošnji je treba tudi povedati, ali želi učence delati izpit v polelnem (julijemskem) ali jesenskem roku.

Cene za tipizirane sladoled. Ministrstvo za poljedelstvo je določilo, da se razdele vsi sladoledarski izdelki v tri kategorije, ki se bodo prodajali po določenih cenah. Najvišja cena za sladoled znaša 4,40 za obrok pri

sladoledarju, odnosno 5,50, če ga prinese natakar gostu na mizo. Ostale kategorije sladoledarskih izdelkov imajo ceno 3,50 odnosno 4,20 lire s postrežbo vred in 2,50 odnosno 3,20 lire s postrežbo. Oblasti, ki vrše nadzorstvo nad cenami, morajo paziti na to, da sladoledarji ne zaračunavajo svojih izdelkov po višji ceni.

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik št. 9, ki velja po naredbi Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino ljubljansko naslednje cene na drobno (z všetele trošarinjo):

- 1. Kruh iz enolne moke v kosih do 400 g 2,30 lire, v kosih od 400—1000 g 2,20 lire; testenine iz enolne moke 3,90 lire za kg; enolna pšeninca moka 2,70 lire; enolna koruzna moka 2,20 lire; riž navadni 2,70 lire; lizol 6 lir za kg.
2. Jedilno olje (olivno) 14,70 lire za liter; presno maslo 28,40 lire za kg; slanina soljena 19 lir za kg; mast 6,35 lir za kg.
3. Kis 4% vinski 6,35 lire za liter.
4. Mleko 2,50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15,90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7,55 lire za dozo.
5. Sladkor: sladkorna sipa 8,25 lire za kg, v kockah 8,35 lire.
6. Mehka drva, razžagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33,60 lire za stol; mehki roblanci (zamanje), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lir za stol; trda razžagana drva 40 lir za stol; enolno milo, ki vsebuje 23—27% kislina, 4,10 lire za kilogram.

Osebne vesti

POROČILI SO SE: V Ljubljani: dr. Jože Janež iz Globelji pri Sodražici, in golč. Anica Zubokovec iz Nove vasi pri Raketu. Bilo srečno!

UMRLI SO: V Ljubljani: Milko Krapež, urarski mojster in trgovec; Frančiška Kerkočevič; filozofin Franc Planinšek; Anton Jerman, esnetelj; Anton Suher, prejednik elektrarne čustelj; Jozica; Marija Koprivarjeva; Franc Skok, namiznega državnih železnice; Vinko Arhar; dr. Janko Rajar, veterinarski inšpektor v pok.; Terezija Terežija Klunova iz Saljuce; Alojzija Koprarjeva; Marija Dvojarijeva, trgovka. V Mariboru: 6letna Evgenija Krusičeva; 5letni Viljem Leskovec, mehanik; 6letna Julijana Črepinkova, hišna pomočnica; 2letni Maki Kristan, mesarski pomočnik. V Celju: 7letni Janež Trčič; 8letna Elizabeta Fabjanova; 6letni Ivan Gobec; 7letni Franc Gaber. Naše sožalje!

ŠPORTNI TEDNIK

Prelepo je bilo nedeljsko popoldne za mlavo nogomet, pa je vendar šlo na šišensko igrišče več kot sto ljudi gledat hlih par tekem, ki nam jih sedaj nudijo za nogometno prvenstvo. Malo bolj bi se že morali pohvaliti igralci, morda tudi prirredilci, da bi privedli ostale v resnem okviru.

Nedeljski dve glavni tekmi sta se končali z rezultatom Korotan-Vič 3-1 in Ljubljana-Mars 7-0.

Moštvo z Rakovnika je sicer zablezilo v številkah zmago, toda po poteku bi bilo lahko tudi drugače. Vičani so zlasti v drugi polovici igre močno pritiskali, ne da bi jim bilo uspejo vplivati na rezultat.

Belo-zelenci so spravili pod sestro močan rezultat. Prvo tretjino igre ni prav nič kazalo, da bodo Poljanci tako neslavno zepušili igrišče. V tem delu je bilo na igrišču nekaj borbe. Potem pa je več nerensnih potez samih Marsovcv pripomoglo do končne rezultata.

Domača nogometna prvenstvena produkcija bo trajala še štiri nedelje. Naposled se je to nedeljo v ljubljanskem prvem razredu razpisala še poslednja zadeva. V Boljani sta se ponovno sestala v kvalifikacijski tekmi Venezia in Bari in so benečani zmagali 3-0. Tako so se rešili padca v drugi razred, kamor so rajši poslali Barice.

Tudi v drugem razredu je sedaj vse na jasnem. Modeni je uspejo, da je v Napoliu premagala domačina in si tako zaqotovila dve točki prednosti; zasedla je s tem prvo mesto in se povzpela spel v prvi razred. Brescim se je močno udarila z Alessandrio (5-0) in preskočila Napoli. Skupaj z Modeno gre v prvi razred, dočim se bo moral Napoli še prihodnje leto boriti za prestop v višjo tekmovalno skupino.

Tretji razred je v glavnem tudi razčišil svoje račune. Nedeljsko deseto kvalifikacijsko kolo pomeni vključek rednega tekmovalca. V drugi razred bodo šli Varese, Sutermitana in Gorizia; četrto mesto bo zasedla Parma ali Verona, ki se bošta morali za to mesto še prihodnje nedelje ogledati v medsebojni kvalifikacijski tekmi.

Svijarci so v nedeljskem kolu tako igrali: Basel—Servette 0-2, Biel—Zürich 0-1, Cantonal—Grenchen 1-2, Grasshoppers—St. Gallen 3-0, Lugano—Nordstern 5-2, Young Boys—Lucern 4-0, Young Fellows—Lausanne 2-3.

Hrvatli so gostovali v Bratislavi proti Slovakom in zmagali 3-1.

MATEMATIČNA VREMENSKA NAPOVED

za mesec junij 1943. Sestavil dr. Vital Manohin

- Vremenska napoved
10. junija, četrtek: poslabšanje, v teku dneva ali šele ponoči huđe plöhe z nevihtami.
11. junija, petek: spremenljivo, plöhe (verjetno zjutraj dež, a popoldne razjasnitve).
12. junija, sobota: jasno, podnevi vroče.
13. junija, nedelja: jasno, podnevi silna vročina.
14. junija, ponedeljek: v teku dneva se bodo uveljavile močnje vremena (verjetno je, da bo deževalo).
15. junija, torek: jasno, podnevi vroče.
16. junija, sreda: jasno, podnevi vroče.
17. junija, četrtek: vpad deževnega vremena, nevihte in plöhe.
18. junija, petek: vpad deževnega vremena, nevihte in plöhe.

Opomba: V zadnji vremenski napovedi ni bila pravčasno opažena manjša računska napaka. Zato je nastala netočnost: to, kar je bilo napovedano za 5. junij (mnogo dežja), bi moralo biti napovedano za 3. junij, napoved za 6. junij bi morala veljati za 4. junij, napoved za 7. junij pa velja za 5. junij.

V priloženi vremenski napovedi smo tudi prvič upoštevali računstvu težko dostopni sekundarni vplivi na vreme, namreč tako zvano »elastičnost« ozračja. Zato računamo, da se bo točnost naših napovedi znatno dvignila.

Točnost naših napovedi je v splošnem naslednja: v 50% napovedano vreme se ustrečno ujema z dejanskim; v 70% je dejanska vreme zakasnil za 1 dan nasproti napovedanemu; v 5% nastopi za 1 dan prezgodaj; v 5% se napoved ne obnese. (Glej tudi članek na 3. strani.)

5 MINUT POZNEJE

ROMAN • NAPISALA MIGNON G. EBERHART

»Nekdo je moral vzeti sladkorčke na večer močega prihoda iz moje sobe in jih potleji spet prinesli nazaj.« »Kdo?« je hladno vprašal. »Krčevito se je trudila, da bi našla verjetno pojasnilo. Ne, nihče razen Diane, Riharda in Eve ni prišel v hišo od zunaj. Zmignila je z rameni. Serif je zavzdihnil: »To bi bilo vse, Miss Sibila. Razen če mi hočete naposled vendar povedati, kdo je bil tisti možki, ki ste ga baie videli na mizi?« »Ne vem! Verjemite mi vendar, da ne vem.« »Hm, tako ne prideva na zeleno vejo. Sedna preiskava bo jutri zjutraj, ne glede na to, ali bono dotle našli Riharda Bohana ali ne.«

S tem lo je odsklovil. Za Sibilo je serif in dolgo in široko zasliševal se Diana in Kalvina, prav tako pa vsakega posla posebej, dokler ni popoldne krenil proti Stacyevi hiši. Sibila je stala na kuhinjskem mizovzu in se ukvarjala s tem, da je urejevala cvetlice v vazah — zakaj morala je nekaj početi, da ukroti noranji nemir — ko je stopila Diana blebih ustnic in od strahu razprtih očij kaj njej. »Kratko in malo ne morem razumeti!«

Sibila je pri prvi uganila, o čem Diana govori. »Tudi meni se je go-dilo takisto.« »Tak je bil torej vzrok. Mislim vzrok Ljudmilnega čudnega vedenja.« »Da, Nemara bo res tako.« »Obe sta molčali; le kovinasto tleskanje je bilo slišati, kadar je Sibila pristigla cvetlični pecelj.

Naposled je Diana lezno povzela: »Nihče ni imel vzroka, da bi si želel Ljudmilno smrt, razen... razen Eve. In Eva je mrtva!« »Eva? Zakaj le?« Sibila je obstala sredi dela.

Diana je zmignila z rameni in vzela vazo z gladiolami, kakor da bi hotela skriti obraz za njimi. »Kajpak, kdo pa drug! Ali mar misliš, da jaz, Kalvin ali Rihard ali naposled ti sama? In sploh si bila ti tista, ki si prinesla sladkorčke.«

»Ti si strašna, Diana.« je srdilo krknila Sibila. »Vse predobro veš, da lih jaz nisem zastrupila.« »Nekdo jih je moral. Jaz prav gotovo ne.« Diana je zviška premerila Sibilo in odšla s kuhinjskega mizovža.

Ko je naposled Sibila po silji morala prenehati svoje delo — zakaj se tolikanj skrbnega urejanja in menjavaanja cvetlic je nekdo konec — je odšla na vrt. Toda tudi od tod se je kmalu zdelo pregnana. Po jezero so ropotali motorni čolni in se zmerom iznova ustavljali pred hišo Abbottov, zakaj novica o strašnih dogodkih se je briz raznesla po mestecu in po vilah ob jezeru.

Nekaj prijateljev je telefonski izrazilo svoje sočutje — olikanejši so pa rajši molčali.

Na verandji je sedela Ljudmila. Sibila je sedla k njej. »Kaj je rekel Donny?« je koi vprašala Ljudmila. Sibila ji je poročala o razgovoru in Ljudmila je priključavala. »In kaj namerava ukreniti?« Sibila je je vprašujoče pogledala.

»Mislim, zaradi tebe. Saj si bila vendar mnilo noč ogrožena.« »Prejokane ne bo ničesar storil.« je kratko odgovorila Sibila. Ljudmila se je vzravnila. Čez nekaj časa je počasi povzela: »Vrata niso bila zaklenjena. Kdor koli je lahko prišel v hišo.«

»Da,« je odvrnila Sibila. Počutila se je pobito in brez poguma. Čez nekaj časa je prišel tudi Kalvin na verando. Sedel je na ograji, vlekkel svojo smotko, opazoval motorne čolne na jezeru in izraževal Ljudmilo o vseh podrobnostih poskušene-ga zavdavanja.

»Serif je v primeri s teboj pravi začelnik, Kalvin.« je dejala naposled smehljaje se in si zmegnala in brez sapa pogledala kodre s čela, kakor da li je v velik napor, ko mora zadovoljevati njegovo neusahljivo radovednost. »Clovek bi kar mislil, da mi ne verjame.« »Tak, prosim te, telica!« jo je pogovoril. »Samo tega ne razumem, zakaj si ves ta čas tako trdovratno molčala.«

»Zato.« je odgovorila z glasom otroka, ki zgoli iz rame noče dati poasnila. »Ta pikar mi ne pravi telica.« Kalvin je skomignil z rameni. »Kakor želiš.«

Popoldan se je neskončno vlekel. O Rihardu se zmerom ni bilo nobene vesti. Kalvin in Howland sta morala spet odpraviti celo vojsko častnikov. Ko so se motorni čolni slednjic vendar umaknili izpred hiše Abbottov, je Sibila odšla spet na vrt. Sedla je na tisto klop, kjer sta bila sedela z Rihardom tisto pomembno noč, ki je bila še tako blizu, a se je vendar zdelo že zdavnaj zapisana preteklosti. Jezero je bilo sivo in zavilo v mego. Samo nekaj ribičev je veslalo v daljavi in nastavlalo mreže.

Zdajci je Sibila zaslišala škripanje peska. Zdrznula se je in si nagonsko segla h grlu. »Jona... saj še slišala nisem, da prihaja...«

Jona se je bežno dotaknil klobuka in si ga prčeej nato potegnil globlje na oči. »Skal sem priložnosti, da bi sam govoril z vami.« je po tihem dejal, previdno se oziraje naokoli. »Nekdo bi rad govoril z vami — med štirimi očmi.«

Počasi je vstala. »Nekdo...?« Priklimal je. »Mr. Rihard, da, da. Pojdite, odpeljaj vas bom k niemu.«

13 Sibila je kar brž uganila, kam jo Jona vodi. Sredi med dvierjem je stala garaža, nekdanji hlev, in na podstresju je v tistih časih, ko so še konje imeli, stanoval hlevnar. Povsod bi utegnili policija stikati za Rihardom, le tu bi ga golovo najmanj iskala. Brez Jonove pomoči bi res ne mogel prebiti v tem skrivališču — in za dalje časa bi tudi ne mogel ostati tu, saj bi se Jona ne mogel vsak dan sprehati med kuhinjo in garažo, ne da bi ga naposled kdo videl.

Jona je odpeljal Sibilo zadaj okoli skozi grmovje do garaže in šele, ko je vse previdno oprezal, ii je pomignil, naj smukne okoli čela v garažo. Stare koniske jasi so bile še zmerom ob zidu in tudi trhle polžaste stonice, držeče v hlevarjevo sobico, so se stale v kotu. »Tam gor.« je dejal Jona in pokazal z glavo na stonice. »Jaz bom počakal tu doli. In če kdo pride, bom pozvižgal.«

Sibila je sree neznanško utripalo, ko se je vpenjala po škripanočih gredeh. Rihard jo je moral slišati, zakaj odubnil je vrala. »Sibila...« Prirsčno jo je obiel in poljubil. Sibila je pozabila na vse okrog sebe: sanio njegove bližine se je še zavendala in se čutila varno.

Jona je poklašil in Rihard je dvignil glavo. »Prav imaš, Jona.« je dejal in se bežno nasmehnil. »Skrila se bova rajši. Poidi v moje skrivališče, Sibila.« Sobica je bila majhna, stene gole, tla na deščena. V kotu je stal pograd.

njemu nasproti razmaiana črviva miza z dvema stoloma. Nad mizo je visel na steni koledar s podobno smehljajočega se mladega dekleta z velikim slamnikom. Na vrhnem kolegarskem listu, ki je bil porumenel in delno odrgran, je bilo natisnjeno: »julij 192.; dan in letnica sila bila odpihitena kakor dan in leto sama... Sibili se je vsilila misel, da je visel ta koledar prav tam, ko sta z Rihardom še kot otroka divjala ko vrtu.

»Ne bil bi smel priči sem, Rihard.« je rekla, toda zvenelo je manj očlajo-joče, kakor je bilo mišljeno.

Prižel jo je nase. »Moral sem pobegniti, Sibila.« je šepetal zadihano. »Druzega mi ni kazalo, pa menda ne verjameš, da sem jo jaz umoril?«

Položila mu je roke na rame in mu trdno pogledala v oči. »Ne.«

»Jona mi je prinesel časnik.« Pokazal je na kup listov, ležečih na tleh. »Mrzil, mrzil sem jo, Sibila. Ko se je vrnila, sem jo moral sovražiti — nisem se mogel upirati temu čustvu. Saj sem vendar že mislil, da sem svoboden. In medtem sem bil spet tebe videl, Sibila.« Prišel jo je za roko in si jo dvignil na čelo. »Toda umorili bi je nikoli ne mogli.«

»Vem, Rihard, menda nisi ranjen?« je zaskrbljeno vprašala. »Takrat mišlim, ko je serifov pomočnik nate streljal.« Nasmehnil se je. »Alfred slioh merriti ne zna — ali je pa nazadnje našlaš v zrak streljal. Steer ni bilo pošteno, da sem temu nebolnjenemu, pritikavemu rečevo usel. Iz nekoga kotla je siljal šum in se je obrnil tja. To prilžnost sem kajpak izrabil in to odkuril.«

»Zaprli te bodo, ko te bodo našli.« »Nihče razen Jona ne ve, da sem tu. Vedeti moras, Sibila, da sem nekaj dogral. Možno ne. Toda edina možnost je, ki se mi zdi...«

»Ali mar veš, kdo je umoril Evo?« Odkimal je. »Ne, Vem pa nekoč, kar ategne biti vzrok za umor. Trdno

Listek „Družinskega tednika“

Krištof Šmid

Napisal Janez Rožencvet

Podstrešje smo morali izprazniti in otroci so med razno šaro odkrili mojo otroško knjižnico...

Kar brž so dognali, da je Krištof Šmid izumitelj, oziroma pravi oče pridnega Janezka in hudobnega Miheca...

Mene je zanimala populacijska politika Krištofa Šmida. Blagi reveži, t. i. družine pridnih Janezkov imajo zelo dosti otrok...

Koliko je bilo smeha, ko so na glas brali o učiteljevi družini, kjer je mati zlahka in v veseljem okopavala mati bolnih otrok...

Tako smo Krištofa Šmida na razne načine premleli in prereševali. Potem pa se je zgodilo nekaj čudnega. Hči je knjižice posodila sošolki v šestem gimnazijskem razredu...

»Smid Krištof, mladinski pisatelj, rojen 15. avgusta 1768 v Dinkelsbühlu, umrl 3. septembra 1854 kot kanonik v Angsburgu...«

nost, ki hrani pri življenju te omladne in smešne storije?

Manira črno belega slikanja ne pojasni nič, ker pri Krištofu Šmidu pridni Janezki in hudobni Miheci ne nastopajo dramatično...

Razmišljal sem, kakšno podoba avtorja reflektirajo povesti. Može je bil za svojo dobo pač izobražen in v marsičem podkovan...

DARMOL najboljšo odvajalno sredstvo

še le tedaj zares boljše, ko bodo ljudje boljši.

Tako sem premišljal in razmišljal, dokler se mi ni v hipu posvetilo: Jo že imam!

Po tem dognanju se je — kakor preročen škaf, ki so mu odpadli obroči — v meni sesulo privzgojeno spoštovanje do sleherne knjige...

FILATELISTI POZOR! Najugodnejše kupite in vnovčite znamke vseh kon tinentov do poslednjih okupacijskih znamk...

DAMSKE KROJE (šnite) točno po meri in priloženi sliki izdeluje prvovrstno Jožica Rus-Kumelj, Jadranska ulica 22.

OKVIRJI za SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE, KLEIN LJUBLJANA, Wolfova 4. PLACAJTE NAROČNINO!

KAMELINO MASČEVANJE

Odkar je delal inženir Senton v gorskih globelih Kuh-i-Dena, je vsako jutro prekinjal deželo vitkih minareto v in mošeji.

»Tvoje kamele so vsak dan boli lenel« je zaklical neko jutro sotoriju Alefiju Aliju. »Pred nekaj tedni so prehodile ispahansko pot v treh dneh...«

Alefiju Aliju so se zasvetile oči: »Kamele hodijo po Alahovi zapovedi.« Kako je Senton sovražil ta fatalizem!

Noč in dan so v gorah brneli stroji in gonili vrtnale priprave, s katerimi so iskali v kamnitih tleh premog. Alefi Ali se pa ni držal tega ritma.

»Ali ti nisem povedal, kako pripraviš kamele do tega, da bodo hitreje stopale?« se je razjezil inženir Senton.

To pot je inženir nekaj časa sam spremljal karavano. S seboj je vzel jekleno šibico in je z njo ovrknil kamelo vodnico, brž ko je nekoliko počasneje stopila.

Nekoč je prišla v gore Sinab, nežna in lepa hči goničarja kamel. Oče ji je dovolil, da je smela govoriti z inženirjem.

»Ne maraš kamele?« je načela govoriti. »Lenobe bi jih rad odvadil.« se je zasmeljal Senton.

»A to ti ne bo prineslo sreče.« »Sreče? Mi ne potrebujemo vaše sreče, Zanesemo se na svojo moč.« ji je odgovoril Senton.

Sinab je pa mirno nadaljevala: »Kamele si zapomni vsak udelec, kaj ga dobi po krivici, Nič se ne more globlje sovražiti ko ta žival. Maščevala se bo.«

»Tako?« se je začudil inženir in pogledal deklici v velike črne oči.

»Ali poznaš pripovedko o Alahovem skrivnostnem imenu?«

Inženirju se je zdelo, kakor da bi mu dekle po naročila vsakega očeta pripovedovala to pravilico. »Povej mi rajši kaj drugega, Sinab.«

»Morala bi si nekoliko ogledati svet, potem bi drugače mislila. Ali bi rada odšla v svet?«

»Ne!« je odločno rekla. Potem je vstala in odšla.

Senton je svojevrstno Sinabino svarilo kaj kmalu pozabil. Ko je prišel praznik Nu Ruz, ki ga Perzijci praznujejo kot pomladanski dan...

Čez leto dni je Senton spet prišel v Perzijo. A tokrat ne po opravkih. V krasnem športnem avtomobilu je s seboj pripeljal svojo ženo...

Nekaj ur pred Sirasom je inženirja doletela usoda, ki mu jo je bila preokovala Sinab. Pri oazi Khan-i-Zinjan mu je počela avtomobilska guma.

Tedaj se je leno dvignila ena izmed kamel, stopala nekaj časa okrog avtomobila, potem povohala inženirja...

Inženir se je prebudil in lovil sapo. Z izbuljenimi očmi je prestrašeno zastrelil z žival, ki mu je klečala na prsih in spoznal v njej kamelo vodnico...

»Na nekaterih mestih neskončne afriške puščave, pred vsem pa na njenih obronkih, se pogosto slišijo doslej še nerazjasnjene zvočne posebnosti.

Puščava se smeji in joka

Na nekaterih mestih neskončne afriške puščave, pred vsem pa na njenih obronkih, se pogosto slišijo doslej še nerazjasnjene zvočne posebnosti.

Naibrže nastanejo ti čudni glasovi tako, da se milijarde in milijarde peščenih drobec in med njimi pomešanih zrnc soli drgnejo drug ob drugega.

FR. P. ZAJEC IZPRAŠAN OPTIK IN URAR LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6 pri franciškanskem mostu

Kako gradimo naše matematične vremenske napovedi?

Spisal dr. Vital Manohin

Sonce je edini vir one energije, s katero razpolaga ozračje. Zato se razvijajo v ozračju procesi, ki do neke mere, ki je strogo določena po množini one energije, katero vsebuje zrak.

Sonce je torej poglavitni činitelj, ki ustvarja vreme, toda zrak srišči svoje gibljivosti tako neenakomerno in nestalno raznaša sončno energijo širom po zemeljski površini...

V priloženi vremenski napovedi smo upoštevali težko preračunljivi faktor tako zване »elastičnost« ozračja. Pod elastičnostjo razumemo sposobnost ozračja za transformacijo in obdržanje energijskega polja...

Po trudopolnem delu — zabava in razvedrilo v »Družinskem tedniku«!

»Preprijčan sicer še nisem. Ne morem ti tega izdati, Sibilca. Zdej se ne.« Zamišljeno se je zazrla vanj in vprašala: »Kje si bil ves čas, Rihard?«

»Bil sem... v nekem neznanem mestu sem bil. Potlej sem se moral vrniti, ker moram tu še nekaj urediti. Šele, ko bom policiji dokazal, da jaz Evi nisem umoril, se bom javil šerifu.«

»Kje si pa avto pustil? Našli ga bodo.« »Skril sem ga v loču nekega močvirja, več kilometrov od jezera vstran. Snoti sem jo peš primahal sem. Na vso srečo je bil Jona še pokončen.«

»Oskrbel me je s hrano in s čisto obleko. Se celo brivske potrebšče mi je prinesel.« Nasmehnil se je in se pogladil po bradi. »Saj vidiš, da sem skoraj za med ljudi. Dvomim, da bodo avto kaj kmalu našli, in dokler ga ne odkrijejo, sem varen. O Sibilca, moral sem te spet videti. Poidi, sedi!«

»Sedaj mu je v besedo: »Naj se zgodi kar koli...« Brž jo je prehitel: »Ne. Pobožal jo je po roki. Ne, ljubica moja. Zrtve ne maram. Ne sme se zgoditi, da bi morala živeti s človekom, ki ljudje s prstom nanj kažejo. Zdej na nekaj drugega: Jona mi je rekel, da je šerif izvedel za tvoj obisk v vrtnarski hiši.«

»Ali tudi to ve, zakaj si bila tam?« »Howland mu je nemara povedal. Rihard, Howlandu ne smeš zaupati. On misli, da bi moral ti umor priznati. Pravi, da je to edina pot...«

»To, to pravi Howland?« jo je osorno prekinil. »Da, In... joi, Rihard, še nekaj drugega je. Ali ti je Jona pripovedoval o Ludmilini arzeniki?«

»Kdork ustaje se mu je zarisala trda črta. »Da, pripovedoval mi je, kar je vedel. Vsega tega ne razumem. Ne gre mi v glavo, kakšna zveza bi utegnila biti med Evinim umorom in poskusi zavedanja.« Srečo je zastrmel v tla.

»Služničadi so izprašali vest zaradi neklih sladkorikov.« Sibilca mu je na kratko povedala, kako in kaj je bilo.

»Ali sumijo mar tebe?« »Saj vendar nisem bila že prej tu, ko je neznan roka zavedajala Ludmilici.« »Ljudmila pa ni nikoli črhnila niti besedice. Vsi smo sicer vedeli, da jo nekaj mori in muči, toda na vsa vprašanja je odgovarjala z molkom.«

»Strelsel je z glavo. Če bi je ne bilo vse tako nepredirno... Kakšna je to spet storija, ki jo je Jona omenil? Prejšnjo noč je nekdo vlomil!« »Da, da, nekaj takšnega... toda to je že zdavnaj mimo in pozabljeno. Rihard, meni se ni zgodilo nič hudega, ne vem pa, kdo...«

»Osuplo jo je pogledal. »Sibilca! Za božji čas, ali mar to pomeni...« Krepko jo je prijel za rame in si jo obrnil k sebi. »Tak povej!« Hlastno mu je poročala, trudeč se, da bi mu prikazala dozgodivščino na moč nevažno in nepomembno, vendar mu ni zamolčala, da je bil njegov lastni robec, ki ga je neznan lopov prepočil s kloroformom.

»Kdo ti je povedal?« »Diana sama. Dejala je, da ti je hotela dati denarja.« »Da, to je res.« »Toda ti ga nisi sprejel.«

»Odzvornil je šele čez nekaj časa. Ne, Branila se je, da bi nakupila še več delnic, jaz se pa nisem mogel odločiti, da bi jaz gotovino od nje. Dejstvo je pa in ostanje, da sem prišel s tem, da dobim denar — na ta ali na drugi način. In zdej sem v škripcih. Zakaj... Eva je imela denar.«

»Eva? Sibilca je planila pokonci. »Saj vendar... saj vendar...« »Da, da. Vsakdo je mislil, da nima denarja, zakaj jaz in prav zares nisem imel kdo ve kaj dajati. Nekega dne mi je slučajno prišel izpisek njenega bančnega računa v roke. Sprva še verjel nisem, da je Evin obracun. Od kod ji toliko denarja, sploh ne slutim, imela je pa več ko sedem tisoč dolarjev. To sicer ni veliko premoženje, toda zame bi bil ta denar zadostoval, da bi se izkopal. Prisel sem jo, naj mi prepusti denar, kajpak pod pogojem, da ji vse vrnem.«

»Pa se je branila, ali ne?« »Da, V nekem oziru je tudi razumljivo. Toda... ali razumeš, ta denar... ta denar je spet nov vzrok... Ne denar kot tak, pač pa dejstvo, da sem ga prav jaz zdaj tako krvavo potreboval.«

Sibilca se je zdela, da se ji vdajajo tla pod nogami. Misli so se ji divje podile, toda še preden jih je utegnila oblikovati v besede, je zaslišala, da prihaja Jona po škripijočih stopnicah navzgor.

Rihard je brž stopil k vratom in jih odprl. »Prav imaš, Jona,« je šepnil. »Miss Sibilca pride takoj.« »Skrajni čas je,« je prav tiho odgovorila Jona.

»Kdo ti je povedal?« »Diana sama. Dejala je, da ti je hotela dati denarja.« »Da, to je res.« »Toda ti ga nisi sprejel.«

»Odzvornil je šele čez nekaj časa. Ne, Branila se je, da bi nakupila še več delnic, jaz se pa nisem mogel odločiti, da bi jaz gotovino od nje. Dejstvo je pa in ostanje, da sem prišel s tem, da dobim denar — na ta ali na drugi način. In zdej sem v škripcih. Zakaj... Eva je imela denar.«

»Eva? Sibilca je planila pokonci. »Saj vendar... saj vendar...« »Da, da. Vsakdo je mislil, da nima denarja, zakaj jaz in prav zares nisem imel kdo ve kaj dajati. Nekega dne mi je slučajno prišel izpisek njenega bančnega računa v roke. Sprva še verjel nisem, da je Evin obracun. Od kod ji toliko denarja, sploh ne slutim, imela je pa več ko sedem tisoč dolarjev. To sicer ni veliko premoženje, toda zame bi bil ta denar zadostoval, da bi se izkopal. Prisel sem jo, naj mi prepusti denar, kajpak pod pogojem, da ji vse vrnem.«

»Pa se je branila, ali ne?« »Da, V nekem oziru je tudi razumljivo. Toda... ali razumeš, ta denar... ta denar je spet nov vzrok... Ne denar kot tak, pač pa dejstvo, da sem ga prav jaz zdaj tako krvavo potreboval.«

Sibilca se je zdela, da se ji vdajajo tla pod nogami. Misli so se ji divje podile, toda še preden jih je utegnila oblikovati v besede, je zaslišala, da prihaja Jona po škripijočih stopnicah navzgor.

Rihard je brž stopil k vratom in jih odprl. »Prav imaš, Jona,« je šepnil. »Miss Sibilca pride takoj.« »Skrajni čas je,« je prav tiho odgovorila Jona.

Povedala mu je o vrvi od Ludmilice kopalnega plašča, o človeku, ki je stal na jasi, in v nazčiji ga je še enkrat posvarila pred Howlandom.

»Howlandom?« je zamišljeno ponovilo. »Kako to?« Tega bi ne bil nikoli mislil. Zmerom sem ga imel za svojega najboljšega prijatelja. Zato torej... Zdej se je prekinil in jo pogledal z nenadno poročenim neznanostjo. »Pa ne, da bi ga naposled ljubila, Sibilca?«

Po tibem je odgovorila: »Prav za trdno veš, Rihard, da to ni res.« Prijel jo je za roko. »Oprostite, ljubica. Saj še nič več ne vem, kaj mi mislim.« Upala je, da jo bo spet prišel nase, toda namesto tega je izpustil njene roke in skoraj osorno dejal: »Zdej moraš iti, Sibilca. Pazi, da te kdo ne vidi!«

Kradoma je padal mrak. Skozi okence je prihajal le še medel odsvit. V tej pusti svetlobi se je zdel Rihard utrujen in bled.

»Rihard, kdo jo je umoril?« Ni ji odgovoril. Spet so se oglasili Jonovi koraki na stopnicah. »Ze are,« je zaklical Rihard in potisnil Sibilco proti stopnicam.

Jona se je boječe oziral, preden je dal Sibili znamenje, da sme oditi iz garaže. Videti ni bilo nikogar. Samo grmovje je črno in vlažno melelo v mrčeno meglo. Na prvem ovinku se je Sibilca ozrla. Vedela je, da stoji Rihard zdej ob okencu in zre za njo, čeprav ga ni mogla videti. Hotela mu je pomahati, toda še preden je dvignila roko do rame, je opazila, kako ji Jona s praga starega hleva na vso moč maha, naj se obvlada, Pobesila je roko in krenila dalje.

Huda mraja jo je pritisnila k tlom. Rihardova zadeva je slabo kazala: zdela se je kar brezupna. Ali ne imenujejo mar med seboj zvezanih slučajnosti »dokaz na osnovi indicij, če gre za to, da najdejo krivca?«

Dalje prihodnjč

V stražnem objemu

Srečanje z mambo

Grozen doživljaj kolonistove žene. — Tudi najnevarnejšo kačo je moči preslepiti

Črna mamba spada k najnevarnejšim kačam pred vsem zato, ker je tako zelo divja, da človeka tudi brez vzroka napade. Vsako srečanje z afriško mambo pomeni torej smrtno nevarnost. To je vedela tudi Mrs. Cruickshankova v tisti strašni noči, kakršne ni morda doživela še nobena kolonistka.

Kača je radovedna

Tislega večera je Mrs. Cruickshankova sedela sama v veliki veži svoje hiše. Njen mož in njen brat sta se bila pozno vrnila z nekega dolgega potovanja in sta utrujena takoj legla k počitku. Mrs. Cruickshankova je tiho igrala na gosli, samo da bi ji ne bilo tako dolgčas in da bi prepodila turbotne misli, ki so se ji podile po glavi.

Zdajci je zaslišala v bližini svojih nog rahel šelest. S strahom je spoznala, da leži pred njo velikanska črna mamba in radovedno dviga glavo. Kača je bila očito postala pozorna na gibanje loka, s katerim je Mrs. Cruickshankova igrala na gosli, zakaj napeto je opazovala gib njene roke.

Kolonistka je prav dobro poznala kače in je vedela, da so gluhe in neme, da jih torej glasba ne more omamiti. Nedvomno je pa, da do neke mere vplivajo nanjo zvočni valovi in enakomerno gibanje. Zato je še dalje enakomerno drsala z lokom po goslih.

Previden umik

Mrs. Cruickshankovi so se misli mrzlično podile po glavi. Vedela je, da se lahko reši samo tako, da se počasi približa vratom, ne da bi se pri tem česa dotaknila ali kakor koli kačo vznemirila. Brž ko bi dosegla vrata, bi z enim samim skokom planila na hodnik in se resila. Mrs. Cruickshankova je igrala na gosli in se počasi umikala proti vratom. Kača ji je sledila korak za korakom. Videti je bilo, da jo ritem in bela roka, ki ga vodi, izredno zanimata.

Grozeča nevarnost je zmedla kolonistovo ženo. Čez nekaj časa je namreč s strahom spoznala, da se je ves čas umikala v napačni smeri in da se je od vrat oddaljila za cela dva metra. V tem trenutku je tudi opazila (česar dolje ni vedela), da se vrata v veži odpirajo navznoter. Kako naj jih odpre, če ji kača sledi?

V naslednjem trenutku je pa čakalo Mrs. Cruickshankovo novo strašno spoznanje. Mamba je bila gotovo samica, zakaj zdajci se je iz kota izvil velikanski samec in se pridružil samici in zlovesčemu sprevodu proti vratom.

Nove zapreke

Naposled se je Mrs. Cruickshankovi posrečilo tako približati vratom, da jih je lahko dosegla z roko. Počasi, milimeter za milimetrom, jih je jela odpirati. Ze je smuknila skozi, a bilo je prepozno, da bi jih zaprla. Kači sta bili prav tako urni ko ona. Ze sta ji sledili po hodniku. Od strahu tresoča se žrtev se jima je umikala in venomer drsala z lokom po goslih.

Zdajci je morala po vsaki cenji doseči vrata bratove spalnice. Da bi bila vsaj odprta! Vrata so bila na srečo res odprta, celo luč je gorela v bratovi sobi. Le kako, da brat ni slišal čudnih, klicu na pomoč podobnih glasov, ki jih je izvajala svojim goslim?

En sam pogled ji je izdal, da brat trdno spi in da je bil samo pozabil utrniti luč. Če se bo prebudil, bo tudi on v smrtni nevarnosti. Mrs. Cruickshankova je sklenila, da se bo rajši umaknila do vrat svojega moža.

Smrtni boj

Srečno je prispela v spalnico svojega moža, zasledovana od obeh kač. Tedaj je tvegala poslednje. Previdno se je umaknila do moževe postelje in se z lokom dotaknila njegove glave. Mož se je prebudil in na vso srečo takoj spoznal, da se godi nekaj izrednega, in ostal miren.

Segel je počasi v predal svoje nočne omarice in polegnil iz nje nabit revolver. Prav počasi ga je naravnal v pravo smer. Mrs. Cruickshankova je čutila, da je mož revolver pripravil za strel. Potem sta hitro drug za drugim počela dva strela. Prva mamba je z zdrobljeno glavo obležala na tleh, drugo je pa kroglja zadela v čeljust, zato tudi ona ni bila več nevarna.

Obe kači sta se v svojem besu in smrtnem boju splazili do Mrs. Cruickshankove in se ovili okrog nje. Nesrečna žena je omedlela in jo je moral iz strašnega objema rešiti njen mož.

Najmanjše užitne ribice

Najmanjše užitne ribice love v jezeru Buhu, na enem izmed Filipinskih otokov. Samec teh svojevrsnih ribic dosežejo dolžino 12,9 milimetra, samice so na nekoliko večje in zrastejo 13,5 milimetra dolge.

Mesec februar brez ščipa

Ali ste se že kdaj vprašali, ali preteče kateri izmed dvanaestih mesecev v letu brez polne lune? Učenjaki so dognali, da se to zgodi, vendar zelo redko. Edini mesec, v katerem se more pripetiti ta svojevrsna lunina muha, je seveda februar.

Zadnji mesec februar brez ščipa so doživeli ljudje leta 1915. Tedaj je bila polna luna 30. januarja, nato pa šele 1. marca. Ta astronomska posebnost se bo ponovila šele leta 1961.

La guerra attuale ha fatto sorgere il problema delle cucine collettive nelle quali possono ricevere il nutrimento nel medesimo tempo sino a 30.000 persone. In queste cucine un nastro scorrevole serve a raggruppare l'indispensabile celerità. Le grandi quantità di patate, che occorrono nelle cucine di guerra, vengono sbucciate da macchine particolari e poi ripulite da abili mani femminili sul nastro scorrevole, come si vede nella riproduzione di sopra. Le patate così ripulite vanno affinare direttamente nelle pentole. — Sedanja vojna je sprožila tudi vprašanje skupnih kuhinj, v katerih lahko dobiva hrano tudi do 30.000 ljudi naenkrat. V takšnih kuhinjah gre za dosego čim večje naglice vse po tekočem traku. Krompir — porabijo ga v skupnih kuhinjah zelo velike množine — najprej olupijo v posebnih strojih, potem ga pa na tekočem traku sprejme ženske roke še očistijo »očes« in drugih okvar, kakor to vidite na naši gornji sliki. Tako očiščen krompir roma potem naravnost v lonce.

Ljubitelji knjig

Francoski učenjak Budäus, s prvim imenom Guillaume Budé (1468. do 1540.) je tako ljubil svoje knjižice, da se niti na dan poroke ni mogel za tri ure odtrgati od njih, temveč je zahteval, da njegova nevesta pristane na poroko v njegovi knjižnici.

Učenjak Turnèbe, ki je živel v istem stoletju, je bil še bolj vnet bralec knjig. Pri branju je namreč pozabil na svojo poroko in jo je zamudil.

Pltice, ki ležejo jajca hruskaste oblike

Na otočju Beringovega morja žive neke vrste galebi, ki ležejo jajca hruskaste oblike. Tu nam je narava spet dokazala, kakoumno je vse urejeno. Ker namreč ti galebi ne delajo gnezd, temveč pustijo svoja jajčeca kar na skalah, bi jih veter gotovo zakotalil v globino, če bi bila jajčaste oblike.

Zanimivosti z vseh vetrov

V 16. stoletju so bile moderne izredno majhne ure. Navadno so jih ljudje nosili v prstanih namesto draguljev. Nemški cesar Karel V., ki mu je bila ta moda zelo všeč, je nosil v prstanu urico, ki je bila, drugo, navadno uro pa v uhanu.

Mravljice se hranijo v glavnem z gosencami, metulji, hrošči, muhami in črvi. Kako koristne so mravlje na vrtu, nam dokazuje dejstvo, da eno samo mravljično gnezdo požre nič manj ko 100.000 žuželk.

Kačam pripisujejo ljudje navadno vse preveč pameti. V resnici imajo skoraj vse vrste kač zelo malo duševnih zmognosti. Ne razločujejo posameznih barv, temveč samo svetlobo od teme. Bližajočo se nevarnost spoznajo samo po šelestu ali tresenju zemlje pod seboj. Po večini kače niso krve ločne in se človeku če le morejo umaknejo. Samo udavi, ki žive v tropskih krajih so izjeme.

Rastlinoslovi so se hoteli pripraviti, ali rastline tudi potrebujejo spanje kakor ljudje, in so delali z njimi poskuse. Čeprav so rastline za vseh 24 ur izpostavili isti svetlobi, vlagi in toploti, so vendar po preteku določenih ur zaprle svoje cvete in lističe in pobesile stebelca. Strokovnjaki so hočeš nočeš morali priznati da »spe«.

Papuanci, prebivalci Nove Gvineje, se zelo razvesele, če dobe v roke odlomljene ročaje skodelic. Uporabijo jih namreč za nakit in si jih pritrjuje v nos. Če nimaio takih ročajev, jim pridejo prav tudi ukrivljeni koščki porcelana.

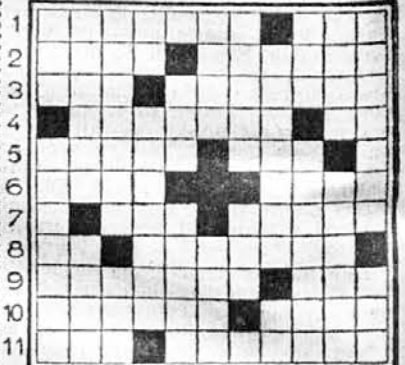
Domaćini pripravljajo iz teh najmanjših ribic, razne zelenjave in popra izredno okusno jed. Za eno samo kilo te jedi pa potrebujejo nič manj ko 36.000 ribic.

Najmanjši vretenčar snloh je pa 10 milimetrov dolga ribica, tako imenovana »Pandaka pygmaea«, po naše »prilikkavec med prilikkavci«. Tudi te ribice žive v vodah otoka Luzona na Filipinih.

UGANKE

Križanka

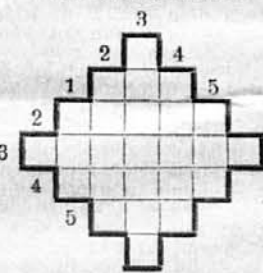
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Vodoravno: 1. Bič, knuta; konica. 2. Zbodljaj, pik, vrez; grška vesta, boginja domačega ognjišča. 3. Neobut; biskvit. 4. Sad; kratica za opombo ali za glasbeno delo. 5. Sokrvice, krvna siratka, ki se vbrizgava proti raznim boleznim; žensko ime (krajša oblika). 6. Latinsko in nemško ime za janež; moško ime (staro-nem. »meče«). 7. Skandinavski denar; trohnela, trohla (obrnjeno). 8. Dva samoglasnika; nosljati. 9. Postava, rast, život (iz lat.); grška črka. 10. Pomladanska cvetica (2. sklon); del telesa. 11. Podboj ali šoja v narrečju; tretje največje avstralsko mesto (brez končnega samoglasnika).

Navpično: 1. Število na tretji potenci, trikrat vzeto kot faktor; oni, ki se naslanjajo ob tujem trpljenju (fr.). 2. Ločilni števnik; hlapljiva tekočina. 3. Brazilsko velemesto; pevski glas. 4. Predlog; reka v južni Italiji, pod katero je bajje pokopan zapadno-gotski kralj Alarich. 5. Oblika pomožnega glagola (b = p); z njo pregrinjamo posteljo. 6. Grški junak pred Trojo, ki je bil ranljiv samo na peti; pisarna, oblast. 7. Evropska dežela; medmet. 8. Posoda; nekdanja stanovska kratica. 9. Moško ime (nemški vladarji); deluje za kaj, širi kake nauke ali nazore (tujka). 10. Rešeto, reta; dragi kamni. 11. Kitajsko mesto ob Jangcekiangu, tako pa se tudi imenuje kitajska vstaja 1851—66; španski junak iz 11. stol., ki ga opeva mnogo pesmi (franc. izg.).

CAROBEN LIK

A D D E E
I I J J L
L N N O O
O O P P
P R R T T

Vodoravno in navpično:

- 1. tla ali predlog,
- 2. letanje,
- 3. radioaktivna prvina,
- 4. plačilno sredstvo,
- 5. praga.

ENACBA

(a-b) + (c-d) + (e-f) + (g-h) + (i-j) = x

a = španski ples; b = junak Gotov. čeve opere; c = raje; d = sončni bog; e = kopač; f = zabavišče; g = lovška prireditev; h = žensko ime; i = zborni pevci, prid; j = istovetni; k = kopinga; l = gora v Mali Aziji; x = pregovor.

POSETNIKA

K. Tesla

Dali

Poklic tega gospoda?

UGANKA

Stara baba vrat steguje in raglja, da vse opljuje.

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka: Vodoravno: 1. Lanena nlija. 2. jajce, jereb. 3. uren. Duna. 4. bon. uro. 5. 1. n. bo. t. t. el. 6. kit. era. 7. arja. Borut. 8. na. ek. (b)eg. cik. 9. izli. ribez. 10. čula. rane. 11. ami. tamtam. — navpično: 1. Ljubljanka. 2. Aaron, razum. 3. njen, ki. 4. cen. bijeta. 5. ne. vojaki. 7. nj. stebel. 8. jed. Trogir. 9. Iran, ar. bat. 10. veneo. učena. 11. absolutizem.

Zlogovnica: 1. kodelja. 2. dalja. 3. ostuden. 4. revček. 5. petarja. 6. raglja. 7. inspektor. 8. jagoda. 9. anonsa. 10. tovaris. 11. edil. 12. lekskon. 13. jela. 14. Aragonija. 15. kurant. 16. uboj. 17. pisun. — Kder prijatelja kupuje, ga slano plačuje.

Odgovor: Mehka podlaga postelje se zelo pripradi telesnim oblikam, tako da se pritisk porazdeli po sorazmerno veliki površini. Na tedih tleh pa morajo nasprotno je majhne dotikalne ploskve prenašati celotno telesno težo.

ARIF IŠČE SREČO

PRIPOVEDUJE IN RIŠE HOTIMIR V. GORŠD

V prihodnji številki „Družinskega tednika“ začne izhajati nova pravljica »UGRABLJENI PRINC« Upamo, da vam bo naša nova pravljica prav tako všeč, kakor vam je bila sedanja. Opozorite nanjo svoje tovariše in prijatelje!

Dafna se je vrnila v sobo in zmotila njegovo nežno razmišljanje. »Služba,« je dejala, »vendar ne takšna, kakršno sem pričakovala.«

»Kakšna služba?« je nekoliko vne- marno vprašal Mark.

»Pri neki posredovalnici za modele in manekenke, kjer sem se slučajno danes predstavila. Pravijo, da imajo za drevi neko delo zame.«

»Kakšno delo naj bi pa to bilo?«

»Kako naj to vem? Menda bom razkazovala obleke.«

»Ali ti bodo pa tudi kaj plačali za to?«

»Niso mi povedali, koliko. Prav za prav ne vem nič točnega. Takoj naj pridem tja, da se dogovorimo. Steer pa, ali dobro ležiš — tu, na mojem klobuku?«

»Ali je spodobna ta posredovalnica?«

»Kajpak, Zakaj?«

»Najbrže kakšni trgovci z dekleti ali kaj podobnega. To si dosegla s tem neumnim sanjarjenjem, ki prav nič ne nese. Čudim se ti, Dafna!«

»Zasluzila bom vsaj deset dolarjev. Vesel bodi! Tako ti vsaj jutri ne bo treba denar posojati.«

»Kdaj pa pričneš to čudovito službo?«

»Prav za prav ni prava služba. Samo za drevi je. Saj sem ti že trikrat povedala. Ko bi le hotel poslušati!«

»Drevi praviš?« Mark je skočil pokoncu. »To pomeni, da ne boš z menoj večerjala?«

»Seveda ne, ljubček.«

»Tako rekoč si odpovedala sestanek z menoj?«

»Kajpak, ljubi moj! Moja obleka je tudi vsak dan bolj oguljena, kmalu bom potrebovala novo. Zelo žal mi je za drevi, Mark. Pokliči me jutri po telefonu.«

»Ti in tvoja tako imenovana kariera,« je besno vzkliknil Mark. »Toliko blebečes o njej in kaj si že dosegla? Da to te fotografirali za reklamo s priloženim klobukom na glavi! To zna sleherni deklet s klobučkom čednim obrazom. In ti praviš, da je to kariera!«

»Zdaj spet vidim, da prav ničesar ne razumes. Namesto, da bi bil vesel! Drevi utegnem imeti še srečo. Če me bodo fotografirali, ni nemo- goče, da me opazijo pri filmu, ko bodo sliko približili v časopisih. Morda bom najnovejšo hollywoodsko od- kritje. Morda je to pričetek moje velike življenjske poti. Najbrže je bilo golo naključje, da sem danes zšla v tisto posredovalnico. Od tega trenutka dalje se bo moje življenje čisto izpremenilo. V enem mesecu ali dveh boš mogoče presneto ponosen, da me sploh poznaš. Bahal se boš z menoj pred vsemi svojimi prijatelji, videl, kako je zaslovelo moje ime. Strahovito počasen si in tudi ne pe- seben odprte glave, vendar ti bom dokazala, da nisem jezna nate in te bom poklicala v Hollywood, da boš moj manager. Tam si boš lahko sko- val srečo. Ali je ta klobuk dovolj spodoben, da si ga poveznem na glavo?«

»Filmska zvezda bi torej rada po- stala, kajne?« je dejal Mark. »Rada bi, da bi te intervjuvali in da bi mi- lostno povedala svojim oboževalcem, kaj zajtrkuješ, na kateri strani spiš in kako si ohraniš vitkost. Dosej sem zmerom mislil, da si inteligentno deklet, a vidim, da sem se motil. Samo filmska zvezda si, ki še ni do- zorela.«

»In ti si majhen, neumen fant, ki mi zavida uspeh,« je odgovorila Dafna. »To je vse. Ne vidiš rad, da ima kdo večjo srečo kakor ti, ali da zasluži več denarja. Edini vzrok, da si me imel rad, je bil menda ta, da mi je zmerom tako trda predla, zdaj pa, ko se mi na boljše obrača, ne moreš prikriti svoje nizkotne, za- vistne narave.«

»Kdaj si na podpisala pogodbo pri filmu?« je vprašal Mark.

Dafna je preslišala vprašanje.

»Gotova sem,« je rekla. »Pojdi, rada bi zaklenila vrata za seboj. Če me hočeš, me lahko spremliš do podze- meljske železnice.«

»Lahko bi, a nočem,« je odgovoril Mark. »Znam bolje izrabiti svoj čas,

V zlati klotki

* LJUBEZENSKI ROMAN DANAŠNJEGA DEKLETA *

kakor spremljati bedaste filmske zvezde do podzemeljske železnice.«

»Tudi prav,« je odgovorila Dafna. »Vendar ti svetujem, fant moj, ne vihaj nosu tako visoko! Tako uteg- neš se kdaj kaj doseči. Samo tako sem si utrla pot do uspeha. Lotila sem se majhnih stvari in nisem čakala na vlike. Te so same prišle. Služba managerja pri meni ti je zmerom na razpolago. Nič nisem jezna nate. Nisem takšne baže. Zapomni si to! Lepega dne me boš po- treboval. Na svidenje in ne pozabi, da bom zmerom vesela, če se bodo moji stari prijatelji spomnili name.«

Pohitela je po cesti proti podze- meljski železnici. Mark je dolgo gledal za njo, nato se je obrnil in odšel v drugo smer.

III

»Vstopite, Miss Mihaelis,« je de- jala Mary, ko je odprla Dafna vrata v njeno pisarno. »Mrs. Darleyeva, to je gospodična Mihaelis, o kateri sem vam pripovedovala.«

Gospa Darleyeva je premerila Dafno od nog do glave, ne da bi zinila besedico.

»Ali ni malo premlada?« je vpra- šala Mary, kakor da Dafna sploh ne bi bila vredna besede.

»Nikakor ne! Mary se je zasm- jala. »Čim mlajša in lepša bo, tem več pozornosti bo zbudila. Mislim, da je prav tisto, kar potrebujete.«

»Nekam površna se mi zdi,« je de- jala Mrs. Darleyeva.

»Če se nameravata zabavati na moj rovaš, stopim lahko v sosednjo sobo,« jima je segla v pogovor Dafna. »Me- ne sicer prav nič ne moti, bojim se le, da se v moji navzočnosti ne mo- reta neprisiljeno pogovarjati.«

»Kako lepo se izraža,« je priznal- no rekla gospa Darleyeva Mary.

»Prepričana sem, da boste z njo več ko zadovoljni.«

Mrs. Darleyeva je opazovala Dafno skozi zlat obočnik.

»Zna se obleči,« je napovedal de- jala. »Ta obleka sicer ni vredna počenega groša, toda zna jo nositi.«

»Kaj se prav za prav tu godi?« je vprašala Dafna. »Ali sem mar na živinski razstavi?«

Mary ji je namignila, naj molči.

»Ali znate ravhati z vilicami in nožem?« jo je nenadno vprašala Mrs. Darleyeva.

»Ne,« je odgovorila Dafna. »Hrano si vselej s prsti raztrgam na kosce.«

»To je kajpak dovtip,« je hitro vskočila Mary in se živeno zasmela. »Sele ob teh besedah je izginil strah z obraza gospe Darleyeve.«

»O,« je vzkliknila, »dovtip!«

Nekajkrat je prikimala in si še dalje Dafno pozorno ogledovala. »Ni bil dober dovtip,« je rekla čez čas. »Preveč preprost, da bi mogel biti duhovit.«

»Saj ni bil dovtip,« je dejala Dafna. »Bil je neslan odgovor na neum- no vprašanje.«

»Oh!« Mrs. Darleyeva je umolk- nila. Očitno je morala ta odgovor sele prebaviti.

»Na pogled je prikupna,« je na- posled zasepetala nasproti Mary. »Kakor prava dama je, toda njeno vedenje mi ni všeč. Ni izobražena.«

»Če bi mi povedali, zakaj me po- trebujete, bi tudi vedela, kako naj se vedem,« je pojasnila Dafna. »Tako pa za zdaj še tavam v temi. In mi- mogrede: vaše vedenje tudi ni brez- hibno. Govorite o meni, kakor bi bila predmet in ne človek.«

»Nikarte no,« je dejala Mary. »Mrs. Darleyeva bi rada, da bi ji pomagali. Zelo za važno zadevo gre in težko odgovornost si je naložila na ramena. Prosim vas torej, molčite, saj vam bo kmalu povedala, za kaj gre.«

»Tako težko se odločim,« je rekla Mrs. Darleyeva. »Nisem čisto prepri-

čana, da bo znala. Nekam prepovr- šna se mi zdi za to, kar potrebujem. Ali se znate v javnosti spodobno ve- sti?« je spet vprašala Dafno.

Dafna je vzela z mize svojo ročno torbico in se obrnila k Mary.

»Zelo žal mi je,« je rekla, »toda bojim se, da tega dela ne bom mogla prevzeti, čeprav bi rada. Gospa me žali. Ne bi mogla delati z njo. Prav lepa hvala, gospodična Sullivanova, da ste se spomnili name. Upam, da me razumete.«

Obrnila se je in zavila proti vrat- om. Mrs. Darleyeva je gledala za njo. V njenih očeh se je zaskrilo občudovanje.

»Takšna mi je všeč!« je vzkliknila. »Prav takšno sem si želela. Ponosno in dostojanstveno. Ostanite, gospo- dična!« je zaklicala za Dafno. »Upam, da se bova vseeno sporazumeli!«

Dafna se je pritajila, kakor da je ne bi bila slišala. Bila je že zunaj v predsobju. Mary je skočila izza pi- salne mize in stekla za njo.

»Počakajte,« je pridrušeno vzklik- nila. »Ne bodite vendar tako visoki! Sprejmite ponudbo. Takoj boste la- hko odšli z njo.«

»Kakšno delo pa sploh bo?« je vprašala Dafna.

»Sploh nobeno delo. Drevi boste prišli k njej in pojedli za njeno mizo izvrstno večerjo — to je vse. Pridite in poslušajte jo, naj blebeta, kar hoče.«

Dafni. »Drevi vam bo to zelo kori- stilo. Ali mislite, da boste lahko drevi pri meni igrali vojvodinjo Mayflo- wersko?«

»Ne. Prav gotovo ne. Ne morem se v tako kratkem času naučiti vloge. In kaj pomeni vse to? Ali bo kakšna dobrodelna prireditev, ali kaj?«

»Ne, ljuba moja,« je sladkobno de- jala Mary. »Mrs. Darleyeva vas vprašuje, ali bi se znali drevi na njeni slavnostni večerji tako vesti, kakor da bi bili prava vojvodinja?«

»Torej namerava gospa salo vpr- izoriti?« Dafna je bila nekoliko zme- dena.

»Salo?« Mrs. Darleyeva je skoraj zakricala. »Ne, vse prej ko to! Ne, drevi bi morali biti res vojvodinja Mayflowerska. Prava vojvodinja May- flowerska! In sicer tako, da nihče izmed mojih gostov ne bo opazil, da niste prava vojvodinja.«

Zdaj se je Dafni zvasitalo.

»Razumem,« je vzkliknila. »Malo jih boste za nos vodili, ali ne? Kaj- pak bi znala biti prava vojvodinja.«

»Ali se znate pomenkovati z ljud- mi?« je vprašala Mrs. Darleyeva. »Mislim, ali znate zabavno in duho- vito govoriti?«

»Ne! Le pomislite, ali ni strašno, da sem gluha?« je odgovorila Dafna. Mrs. Darleyeva je preslišala to predržno opombo. Govorila je da- lje, ves čas kakor gospodinja, ki na- jema služkinjo. Dafni je bila od sile zoprna.

»Spoznali boste pri meni nekaj po- membih ljudi,« je rekla Mrs. Dar- leyeva. »Ali se boste znali z njimi pogovarjati o stvarih, ki jih bodo zanimale? Kakor prava vojvodinja?«

»Najbrž mislite o reparacijah ali o črtanju vojnih dolgov?« je vpraša- la Dafna.

»Da, o takšni stvari,« je negotovo odgovorila Mrs. Darleyeva. »In pa- zite, da ne postanete živčni med to- liko ljudmi. Zelo važno je, da se bo- ste vedli tako, kakor da ste ena od nas.«

»To se mi bo najbrž zelo težko po- srečilo,« je ledeno odgovorila Dafna.

»In kaj boste oblekli?« je vprašala Mrs. Darleyeva.

»Prav to sem vas hotela vprašati. Bojim se, da v svoji garderobi ni- mam niti ene obleke, primerne za mlado, bogato, moderno vojvodinjo. Če naj mislijo vaši gostje, da sem res prava vojvodinja, mi boste pač morali kupiti novo obleko in vse, kar potrebujem k njej.« Dafna se je Mrs. Darleyevi ljubeznivo nasmehnila. No, le počakaj me, je pomislila, drago bo plačala svoje zaljivo vedenje!

»O Bog, o Bog!« Mrs. Darleyeva je otožno odkimala. »Ali res nimate niti ene poštene obleke, da bi jo mo- gli obleči? To so strašni izdatki za eno samo noč!«

»Kajpak lahko oblečem svojo več- erno obleko,« je dejala Dafna. »Zelo lepa je, sinja. Ni več čisto po naj- novejši modi, toda kaj moremo za- htevatvi od obleke, stare tri leta? Mi- sila sem samo, da vam ne bo všeč, ker sem jo prejšnji teden po nesreči polila s pivom in je še nisem dala čistiti. Sicer pa ni tako hud madež. Samo prav sprejdi na trebuho je. Vendar mislim, da res ne bo sile.«

Mrs. Darleyeva je obupano odkim- mala. Mary je Dafni hudomušno po- mežiknila.

»Na mojo večerjo ne morete priti v umazani obleki,« je vzdihnila Mrs. Darleyeva in strokovnjaško premerila Dafno. »Sicer pa lahko kupiva pri tvrdki Lord in Taylor konfeksijsko obleko. Danes imajo razprodajo. Več ko petnajst do dvajset dolarjev pač ne bo stala.«

»Dalje potrebujem večerno ogrinja- lo,« si je drznila pripomniti Dafna. »In čevlje, nogavice in večerno tor- bico. Prav ničesar nimam, kar bi bilo primerno za vojvodinjo.«

V 24 URAH

barva, pliščra in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike, za- pestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH LJUBLJANA

»Toda povem vam, da bom kar se da surova z njo!«

»Saj to bo najlepše. Brž ko boste v njeni hiši, boste lahko stresali ne- otesanosti, kolikor boste hoteli.«

Dafna se je še zmerom obotavljala.

»Stem zaslužite lahko pet in dvaj- set dolarjev,« je zasepetala Mary.

»Pet in dvajset dolarjev za nič. Kaj vam mar njene zaljivke? Mislite nase!«

Dafna se je obotavljala. Pet in dvajset dolarjev je bilo zanjo kup- denarja. Bila bi bedasta, če bi od- klonila. Mary je videla, da jo je pre- magala. Prijela jo je za rokav.

»Mislite vendar nase!« je ponovila in jo odpeljala nazaj v pisarno.

»Da, upam, da boste kar čedno opravili svojo nalogo,« je dejala Mrs. Darleyeva. »Ali mislite, da lahko za en večer igrate vlogo vojvodinje?«

»Ne razumem vas prav,« je odgo- vorila Dafna.

»Mislim, ali znate tako igrati vlo- go vojvodinje, da vam bodo ljudje verjeli, da ste prava vojvodinja? Do- stojanstveno in z visokostnim nasto- pom in... no z vsjo tisto šaro, ki ob- daja vojvodinje.«

»Seveda znam. Ob nekem gostova- nju na Angielskem sem igrala štri- najst mesecev brez odihla vlogo vo- jvodinje Mayflowerske. Ko je minilo teh štrinajst mesecev, sem bila tako rekoč vojvodinja Mayflowerska.«

»Vojvodinja Mayflowerska!« Mrs. Darleyeva je dvakrat ponovila to ime. »Čudovito ime! Vojvodinja May- flowerska. Res čudovito ime! Ali se vam ne zdi?« Obrnila se je k Mary.

»Zveni zelo pristno,« je pritrdila Mary.

»Torej ste bili pri gledališču?« se je Mrs. Darleyeva spet obrnila k

Soet je Mrs. Darleyeva obupano majala z glavo.

»In orhideje,« je dodala Dafna. »Sopek orhidej, da si ga bom pripela na ramena.«

»Orhideje niso potrebne!«

»Ali boste vi igrali vojvodinjo ali jaz?« je prijazno vprašala Dafna. »Vojvodinja mora nositi orhideje.«

In ko je Mrs. Darleyeva začela viti roke, je Dafna pristavila:

»Če ne nameravate komedije po- šteno zaigrati, je bolje, da se ne lo- tim te zadeve. Prav te neznatne po- drobnosti so najvažnejše. Ne verja- mem, da bi mogla biti dobra vojvo- dinja brez orhidej. Kadar sem igrala svojo vlogo, sem jih vselej imela. Človek se na to navadi.«

»To je preveč denarja za en sam večer,« je tožila Mrs. Darleyeva.

»Hm, vojvodinja je pač zelo drago razkošje,« je pripomnila Dafna. »Če bi jo radi imeli, jo morate plačati. Jaz vam bom pa drevi dokazala, da sem vredna tega denarja, toda razu- meli boste, da moram imeti zaupanje vase, če naj dobro zaigram svojo vlogo.«

»Torej stopiva k Lordu in Tay- lorju, da si ogledava vse te stvari.«

»Prav. Vendar morava pohiteti, da nama ne bodo pred nosom zaprli.«

»Ali pijete?« je zdajci vprašala Mrs. Darleyeva.

»Malo,« je odgovorila Dafna. »Ni se vam treba truditi, da bi zame pri- pravili posebno izbrano vrsto vina in likerjev. Pijem, kar dobim.«

»Ne maram, da bi drevi pili,« je dejala Mrs. Darleyeva. Vstala je, vzela rokavice in čekovno knjižico.

»Hvala lepa, Miss Sullivanova,« je rekla. »Poslala vam bom ostank jutra jutraj, če bo vse v redu.«

»Prepričana sem, da boste več ko zadovoljni,« je odgovorila Mary.

»Pojdite, Miss...«

»Mihaelis,« je dokončala Dafna. »Ali mi ne bi rajši je zdaj rekli voj- vodinja, da se ne boste pozneje za- govorili? In prosim vas, uberite drug- vijudnejši ton! Zavedajte se, da sem vojvodinja in ne kakšna pritepenka.«

Mrs. Darleyeva je odvela sli k vrat- om. Ko je bila v predsobju, ji je Dafna zaklicala: »Počakajte še mi- nuto, Mrs. Darleyeva! Govoriti mo- ram še z gospodično Sullivanovo.«

Obrnila se je k Mary.

»Za pet in dvajset dolarjev ne grem,« je rekla.

»Otrok moj, ali ni to lepa vsota? Kajpak boste šli!«

»Ne, sto dolarjev,« je pribila Dafna.

»Pet in dvajset dolarjev v goto- vini, večerna obleka, čevlji, nogavice, kaj hočete še več? In povrh še iz- vrstna večerja!«

»Sto dolarjev ali pa nimate vojvo- dinje,« je odgovorila Dafna. »Sto dolarjev ali pa jutri ne dobite dru- gega čeka!«

»To je smešna cenala!«

»Saj je tudi smešna zadeva!«

»Če vam bom toliko plačala, ljuba moja, bom sama ostala brez denarja. Niti centa ne bom zaslužila.«

»Res?« Dafna je pokazala na piv- nik, ki je bila z njim gospa Darleye- va popivnala ček, preden ga je izro- čila Mary. »Sto petdeset dolarjev ste že danes dobili. In jutri dobite osta- nek. Prav za prav bi morala zahtev- vati več.«

»In vi ne bi dobili ničesar, če vas ne bi bila prej telefonski poklicala! Ali res niste prav nič hvaležni? Kup deklet poznam, ki bi jim bilo treba plačati samo deset dolarjev.«

»In jaz jih poznam še več, ki bi zahtevali petdeset odstotkov. Če mi ne daste sto dolarjev, bom rekla Mrs. Darleyevi, da ne pristanim.«

Mary je nekaj trenutkov premišlja- la. Dafna bi utegnila uresničiti svojo grožnjo in tedaj bo Mrs. Darleyeva priredila svojo večerjo brez namisle- ne veličine, in Maryni upi v poznejše izsiljevanje bodo splahnili. Bolje je, da pristane in si zagotovi bodočnost.

»Dobro, ljuba moja,« je rekla Dafni. »Sicer je nezaljšano, toda dala vam bom sto dolarjev. Jutri zjutraj lahko pridete po denar.«

Dalje prihodijo

HUMOR

Dobro znamenje

»No, Jakee, kako gre tvojemu bratu? Ali bo kmalu zdrav?«

»Da, Danes ga je matj že naščakala.«

Resil ga je skrbj

Gospod Dobrotnik sreča na cesti svojega dolžnika in mu zakliče:

»Prepričan sem, da mi tistih sto lir, ki sem vam jih pred dvema mese- ci posodil, nikdar ne boste vrnil!«

Dolžnik se očišano nasmehne: »Res sreča, da ste sami prišli na to. Jaz si že nekaj dni belim glavo, kako bi vam zadevo kar se da previdno po- vedal.«

Peceni

»Moja žena me bo spravila ob vse vremeenje.«

»Moja pa mene ob pamet.«

»No, to je še peceni.«

Saj hitro mine

»Oče: »Minka, saj vendar vidiš, da Janko ni moč zate. Na mesec zasluži komaj tisoč lir.«

Hči: »Oče, saj mesec tako hitro mine, če se imata dva rada.«

Sahista

Sicer sem načelno proti temu, da ployek med igro govori. A zdaj ko ediva pri igri že dve uri, te moram vendar vprašati: kdo ima polezo?«

Pripeljala ga bo nazaj

Na vratih čevljarke delavnice je bilo napisano: »Odšel sem v sosednjo gostilno.«

Pod tem si lahko braj: »Počakajte samo trenutek — sem šla ponj.«

Profesor

»Oh, gospod profesor,« je potožila služkinja. »Prav nič nisem spala to noč. Otrka sta jokala ko za stavo.«

»Res?« je zamišljeno odvrnil pro- fesor. »In kateri je stavo dobil?«

Zepar

Sodnik: »Jefar, odvedite moža nazaj v zapor, a pazite, da vam med poljo ne izprazni žepov.«

Previdnost

»Škoda, da si razdrj zaroko, Morda bi bil z Ivanko zelo srečen.«

»Morda — brez nje sem pa golovo.«

Nadobudna mladina

»Zakaj pa iokaš otrok?«

»Dve liri sem izgubil.«

»Nikar ne iokaj. Na, tu imaš dve liri, pa mi povej, kako si jih izgubil.«

»S prijateljem sem stavil, da boste stonili na tale pomarančni olupki in padli. Pa ste se ga ognili.«

Zakonska idila

Zena: »Prav za prav je škoda, da sva v tem krasnem vremenu doma.«

Mož: »Prav imaš, pa pojdiva v kino.«

Sreča

Učitelj ni mogel ugotoviti, kdo mu je položil na stol žebliček, zato je sklenil kaznovati ves razred. Drug za drugim prihajajo za katerečr učenci in vsak izmed njih dobi tri gerke

LISTNE UŠI

Napisal Josip Strekelj

Kakor že kažejo prvi znaki, se bo morali letos boriti proti majhne- mu, a po škodi zelo škodljivemu mrčesu: listnim ušem. Različne so po barvi in po obliki telesa. Nekatere sesajo rastlinski sok samo na eni vrsti rastlin, druge pa tudi na različnih. Škodljive so pa vse, ker izsesajo ves sok, kolikor ga pripravijo korenine in listje. Zaradi tega se rast in rod-

okrog ušes. Poslednji stopi predeni Nopridipravov Jakee in učitelj mu izpodbudi reče:

»Povej mi, kdo je položil na moj stol žebliček, pa ti odpustim kazen.«

»Jaz,« dahne očišano Jakee.

Umesten vzrok

»Jaz se po navadi vsak teden sprem s svojim možem. Ali vi tudi, gospa?«

»Ne — moj mož ima mesečno plačo.«

Prav zato!

»Gospod, bodite dostojni in ne nad- legujte me, ker sem poročena.«

»Imenitno, saj sem jaz tudi.«

Otroška

»Kaj pa delaš, Ančka?«

»Pismo pišem Milanu.«

»Saj vendar še ne znaš pisati.«

»Nič za to. Saj Milan tudi še ne zna brati.«

Tudi odgovor

»Jaka, zakaj se ti pa tako nos svetli?«

»Od samega veselja, da ga ne vti- kam v vsako stvar.«

nost rastlin popolnoma neha. Drevesa opešajo, da si tudi o naslednjem letu ne opomorejo. Prav tako uši napadajo tudi enoletne in dvoletne gostilne.

Uši se množijo zelo naglo. Tekom pomladi in poletja ne ležejo jajčec, kakor druge žuželke, temveč žive mladiče, ki so vse samice, brez oplo- ditve. Nekatere tudi s krili, da lete v škodo na druge rastline, ki so jim no volji. Sele proti koncu poletja le- žejo obojespolne. Po oploditvi v tem času odlagajo samice jajčka, ki pre- živijo. Pozimi jih je kaj lahko opa- zili na mladikah dreves in na kolih, ker so črno-svetla, podobna drobnemu smodniku. Spomladaj se izležejo iz njih uši, spet vse ženskega spola. Ki se, kakor povedano, množijo nadalje tako naglo, da zadobj ena sama uš tekoma poletja več tisoč potomcev.

Za pokončevanje te nadloge se po- služujemo 2% tobačnega izvlečka ali 2% mušnega lesa (kvasije), oboje z dodatkom 2% mila; najuspešneje kalijeva mazavega mila. Zatiramo jih pa tudi s ceninim tobačnim pra- hom. Vse te snovi oddajajo »Sadiar- sko in vrtnarsko društvo« in njihove podružnice in »Kmetijska družba«.

Priprava brozge s tobačnim izvleč- kom je sledeča: V vrelj vodi, zaradi hitrejšee topitve, raztopimo tolikokrat po 2dkg mila, kolikor litrov brozge namerjamo pripraviti. Tej raztopini prilijemo tolikokrat po 2dkg (po eno žlico) tobačnega izvlečka, kolikor li- trov je namen, da pripravimo. Kolik- or manjka, dolijemo čiste vode.

Brozgo mušnega lesa napravimo da najprej namakamo v vodi odlehtano množino mušnega lesa 24 ur. To o- tem kuhamo, da vre pol ure. Po ku- hanju odlijemo tekočino v drugo pe- sodo, v katero dodamo še raztopino mila. Za vsak liter odlehtano 2dkg mila in 2dkg mušnega lesa. Kolikor manjka, dolijemo vode. Enkrat ku-

hano treske mušnega lesa niso v to svrhu več uporabljive.

Za nekatere bolj nežne vrste uši, kakor so n. pr. zelene in rjavkaste na jablanah in vrtnicah zadostuje tudi 1% brozga tobačnega izvlečka ali mušnega lesa in tudi dodatek 1% mila.

Uši zatiramo tudi s ceninim tobač- nim pra hom. Ta pra h pa ne mešamo z vodo, temveč ga prašimo z meh om, kakršen služi vinogradnikom za žve- palenje trt. Ta pra h pa učinkuje le te- daj, ako so rastline mokre, bodisi ob rosi zjutraj ali pa kmalu po dežju.

Ako se poslužujemo škropilnice za škropljenje ušivih rastlin, treba broz- go precediti skozi gosto sito ali pa skozi vrečevino, da drobci ne mašijo majhnih luknic na razpršilniku in ovirajo delo.

Razen breskove zelenkasto-modre, imenovane medene uši povzročajo vse druge kodranje listov. V nako- dranem listju ne zadenejo uši s škropiljenjem. V tem primeru jih uni- čimo edino z omaknanim ušivih mladi- čev in napravljeno brozgo.

Za breskve ni tobačni izvleček z dodatkom mila uporaben, ker opali listje in sadje. Za to sadno plene uporabljamo s pridom mušni les. Če se poslužujemo tobačnega izvlečka, do- damo namesto mila 2% gašenega apna.

Enkratna poraba z navedenimi sred- stvi ne zadostuje, zakaj vedno ostane kaka uš nedotaknjena, potom katere se v malo dneh namnoži v kolonije. Zaradi tega moramo škropljenje ozi- roma prašenje večkrat ponoviti.

Imamo pa tudi naravne zatiralec uši. To so izmed plitev zlasti sinjice; od žličkov na polonice in njihove li- činke, ličinke mathe trepetalke, ličn- ke zelene tenarice in zajezdniki. Treba je, da te spoznamo in v lastno korist čuvamo.

PRIZNANJE SPODBUJA

»Oh, kako grdo čekaš, nemarnost nemarnost!« je oštevala neka moja znanca svojega sinka, prvošolčka, ko je z okorno, od mrza nekoliko premilo desnico zatopljen risal v zvezek za domače naloge velike tiskane črke.

Nehote sem pogledala, kako otrok piše. Črke res niso bile tako imenitno ravne, kakor bi jih bil potegnili z ravnilom, toda bile so pravilno napisane, z izrazito otroško pisavo. Vide-la sem, da se otrok trudi, da pa za risanje najbrže ni posebno nadarjen. Pri neki drugi priložnosti sem pa opazila, da prav dobro opazuje in pripoveduje. Še ko je bil zelo majhen, je imel dosti domišljije. Nekoč smo bili ob morju. Bil je tako majhen, da še ni znal izgovarjati črke 'r', toda svet okrog sebe je že gledal z bistrimi očmi. Kajpak je siromaček zamenjal resničnost s fantazijo in včasih povedal kaj takšnega, da nisi vedel, ali bi mu verjel ali ne.

»Poglej, kakšna velika hiša stoji na vodi,« mi je rekel in kazal v daljavo, kjer odrasel človek ni mogel videti drugega kakor s soncem obsijane valove. »Ali ni lepa?« Pritrdila sem mu, čeprav sem vedela, da je lepa hiša samo plod njegove živahne domišljije.

Nekoč je pripovedoval materi, da se je pogovarjal z veliko ribo. Mati ga je pa pošteno oštelala, češ da se laže in da bo kaznovan, če ne bo govoril resnice. Že tedaj sem opazila, da je prestroga z otrokom, pretirala in premalo gibkega duha, zaradi ljube-ga miru sem molčala.

Ko sem zadnjič šla s tem dečkom po cesti, mi je ves ponosen prebral vsak napis na trgovinah, tako kakor ga beremo, pa še od zadaj naprej. Ko sem ga pohvalila, je ves začel. Čutila sem, da otrok potrebuje spodbude. Zato sem kakor mimogrede pohvalila tudi njegov šolski zvezek, da je čist, čeprav številke niso bile posebno lepo spisane. Ko bi videli, kako se je potrudil! Stisnil je ustnice in tako pobožno in lepo pisal, da si takoj opazil napredek od poslednje naloge.

In tedaj sem se spomnila, kako malo je ljudi, ki poznajo skrivnost iz-podbude, skrivnosti priznanja. Gotovo je že vsaka izmed nas doživela trenutek, ko je izgubila vse veselje do dela, ker je spoznala, da ga nihče prav ne upošteva. V takšnih trenutkih pa ne smemo izgubiti poguma in potrpljenja. Dandanes ima vsakdo sam toliko skrbi, da le težko opazi prizadevanje svojega bližnjega. Zato mora vsakdo kdaj pa kdaj stisniti zobe in delati, delati, čeprav ga nihče ne pohvali...

Vzgojitelj, dober psiholog, bo vedel, da najboljših uspehov ne dosežemo z grajo, s priganjanjem, temveč s priznanjem, ki pa mora biti utemeljeno. Človeška narava je že takšna, da potrebuje biča, pa tudi ostrage. Graja je bič, priznanje ostraga, ki nas spodbode.

Modra mati in premetena žena to prav dobro veda. Pogosto se vrne moč utrujen z dela domov; takoj, ko sede, prične pripovedovati ženici, koliko dela je imel, kako so bile stranke sitne in da bi urad, ki v njem dela, gotovo propadel, če bi njega ne bilo... Marsikatera žena se namuzne, če sliši takšne besede, toda če je pametna, pritrdi možu ali pa celo pripomni, da zna ona že ceniti njegovo prizadevanje, njegovo delo. In glejte, zgodi se čudež! Mož nič več ni utrujen, nič več slabe volje, vrne se v pisarno s prijetno zavestjo, da zna vsaj njegova žena ceniti njegovo delo in upoštevali njegov trud za družino.

Narobe pa ljudje, ki jih nikoli nihče ne pohvali, po malem izgube veselje do dela. Res je, da najdemo izpolnitev v delu samem, res je, da ne delamo samo zato, da bi nas drugi hvalili, toda lista otroška žilica v nas nam ne da miru, da si ne bi želeli priznanja. Človek mora imeti občutek, da je koristen, da ga skupnost potrebuje. Drobnost priznanje je že iz-podbuda, že dokaz, da ne živijo ne dela zaman...

Kadar je naša mati najbolj utrujena, slabe volje in potta, sedem vselej k njej in ji povem, kako zelo nam vsem koristi še samo s tem, da živi med nami in dela za nas, da slišimo njen glas, njene utrujene, težke korake, da čutimo njeno prisotnost v hiši.

»Kaj bi mi brez tebe, mama?« jo vprašam. Sama verjame svojemu vprašanju, zakaj čeprav se zdi njeno prizadevanje tako samo po sebi umevno, tako vsakdanje, bi nam vendar tako zelo manjkalo, če bi ga ne bilo.

In mami se razjasni obraz, kakor da bi bila zadnjega dobila stotak v svoji torbici...

Ljudje, ki samo grajajo in nikoli ne pohvalijo, niso priljubljeni. Tisti, ki jih je sama jedka kritika — bodisi še tako utemeljena — ne bodo nikoli imeli prijateljev. In tako jemljejo najboljše delež življenja sebi in drugim.

Bodimo previdni z grajo in varčni, a ne preskopi s priznanjem, pa si bomo nehote pridobili sloves prikupnega, pravičnega in razumevaljivega človeka! Saška.

(Ti) trije modeli so risani izrečno za »Družinski tednik« in niso bili še nikjer objavljeni. Na sliki vidimo tri preproste obleke, namenjene našim zaposlenim ženam. Prva je svetlozeleno popolnoma preprosta obleka. Poživita jo samo bel ovalnik in rjav pas iz rafije. Tudi sandale so spleteno iz rjave rafije. Druga obleka je oranžno-belo črtaša. Krilo je zvončasto in ima dve qubi. Široki pas je usnjen. Tretja obleka je temnomodro-belo črtaša. Krilo ima dva velika žepa in dve qubi. Na hrblju sta tudi dve qubi, ki sta v pasu vsili in se odpirata šele v višini žepov kakor na prednjem delu. Krasita jo bela ovalnica in pas.

kakor razne bombone ali figovčke. Košček gline toliko časa valiamo med dlanimi, dokler ne dobimo lepe kroglice. Vsako takšno krogljico položimo na pivnik in jo pustimo eno uro. Potem jih prehodimo s pletko, jih nanizamo na močno nit in jih obesimo. Šele čez leden dni, ko so se že osušile, jih damo žgati. Žgal nam jih bo za majhen denar vsak pekar.

Krogljice so lahko različne velikosti. Nanizamo jih lahko tako, da se debelijo proti sredi ovratnice, ali pa da se menjata ena velika in ena majhna. Zelo lepa je ovratnica sestavljena iz samih glinastih ploščic. Med dlanimi izoblikujemo majhno krogljico, ki jo potem stisnemo skupaj.

Barvanje glinastih 'biseroev' je zelo zabavno in kratkoročno. Zbrane krogljice, ki so dobile spet barvo mokre gline, lahko položimo z navadno belo kremo za čevlje. Če imamo temnejše kreme za čevlje, rdečo ali rjavo, lahko v vsako krogljico vtremo ljubke temnejše lise, ki jo bodo zelo poživile. Stisnjene ploščice so pa najlepše samo žrane.

Če hočemo delo še lepše izgovoriti, si kupimo skatlico srebrnega lošca in z njim posrebrimo krogljice. Med ploščicami pa posrebrimo samo vsako deseto in dvajseto. Siva glina se s srebrom zelo lepo ujema.

Veržice s temnimi in svetlimi krogljicami pobarvamo. Svetle pobarvamo v srebrosivi glinasti barvi, temnejše, ki imajo že barvo gline, pa namažemo samo s kremo za čevlje ali pa prevlecemo s prozornim lošcem. Ne sme nas motiti, če so krogljice pegaste; pegi jim dajejo še posebno ljubečost.

Pegaste krogljice, ki imajo obliko plitvih jajč, naprej svetlo pobarvamo. Šele potem jih s trdim čopičem temnejše pobarvamo. Veržice, narejene iz takšnih glinastih 'biseroev', se ne svetijo, zato jo pa pobarvamo v čim lepših barvah.

Pobarvane krogljice nanizamo na močno platneno ali svileni nit, pritr-dimo močan zapirac — in ovratnica, ki je tako zelo poceni in ljubka, je gotova.

Vasa bolna noga nujno potrebuje masažo s pretno maserko. Dopsi pod »Diskretno: na upravo.

DOBER NASVET ZA VSAK DAN

Četrtek
Olje, s katerim si mažemo kožo proti sončnim opeklinam, rado postane žltaavo in neprijetno vonja. Včasih smo takšno olje zavrgli, danes pa kanemo vanj nekaj kapljice parfuma.

Petek
Ali veste, da lahko manj občutljiva mesta kože zavarujemo pred močnimi in pekočimi sončnimi žarki s kisom? Zato si odslej mažemo noge in roke namesto z oljem s kisom!

Sobota
Namesto usnjenih torbic bomo spletle za poletje ljubke torbice iz liča. Iz liča bomo spletle torbice za kopanje, kjer bo dovolj prostora za vse potrebščine, ki jih potrebujemo za kopanje, veliko nakupovalno torbo za na trg ali v trgovino. Prav tako bomo pa letos k letnim oblekam nosile tudi torbice iz liča vseh oblik in barv. K športni obleki bomo izbrale športno obliko torbice, k popoldanski obleki pa popoldansko obliko. Torbica iz liča ima pred usnjenimi torbicami prednost, da je lažja, poceni in trpežna. Prah in kapljice ji niti pol toliko ne škodujejo kakor usnjeni torbici. Zato pobihite in si kaj kmalu spletite torbice, s katero se boste lahko pred vsemi postavili.

NAS NAGRADNI NATECAJ

Kotiček za praktične gospodinje
Za vsak prispevek objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir

Živahne ovratnice iz gline

Prave ovratnice, ki jih se najbolje podale k obleki, največkrat ne moremo dobiti. Vendar si jo lahko sami naredimo, če imamo le količkaj potrpljenja in veselja do izdelave raznih drobnarij. Šele takrat nastanejo v naših rokah najljubše modne drobnarije in okraski, ki jih pobarvamo v vseh mavričnih barvah.

V trgovini, kjer prodajajo barve, kupimo 1 kilo jlovce v prahu. Približno eno skodelico prahu stremo v lonec in prilijemo toliko vode, da se zmes lahko gnete. Če se glina prijemlje prstov, je preveč vlažna, če pa je na nekaterih mestih preveč mokasta in se rada lomi, je to dokaz, da je preveč suha. V prvem primeru dodamo še nekoliko gline, v drugem pa še nekoliko vode. Zmes dobro gnetemo. Količkor boli bo zgnetena, toliko lepše se bo žgala. Mokro glino moramo še isti dan uporabiti, če ne se posuši in je ne moremo več uporabiti. Glinaste 'bisere' delamo prav tako

Na zgornji sliki vidimo ljubko ovratnico, ki si jo same naredimo iz gline. Na njej so nanizane večje in manjše krogljice, ki so peqasto pobarvane v zelo živih barvah.

Rožičeva potica

Za birmance bomo letos pripravili rožičevo potico, ki po okusnosti tako rekoč nič ne zaostaja za orehovo. Zamesi testo iz 30 dek enotne moke, 1 žlice masla, limonovih lupinic, 1 jajca, soli, 3 dek vzhijanega kvasa, tople vode, ali pa mlečnega nadomestka. Ko je testo vzhijalo, pripravlj nadev, 2/3 litra vrele vode ali mlečnega nadomestka vlij v 1/4 kile rožičeve moke, dodaj 1 žlico masla in nastrgane limonove lupinice. Vzhijano testo razvaljaj, namaži z nadevom, zvij, dai v namazano pekačo in posuši še enkrat vzhijati. Peči približno eno uro v neprevročni pečici. M. S., Ljubljana

Fizolice in krompir v enem loncu

1/2 litra fizolice namočimo zvečer pred uporabo. Za kosilo deni kuhati v 2 litra vode namočeno fizolico 3 na kocke zrezane krompirje, 2 drobno zrezani čebuli in za 2 noževici konci paprike. Kuhaj toliko časa, dokler ni fizolice mehka in se čebula popolnoma ne razpusti. Jed zabeli s prežganim še nekoliko prevri in dai na mizo. N. T., Ljubljana

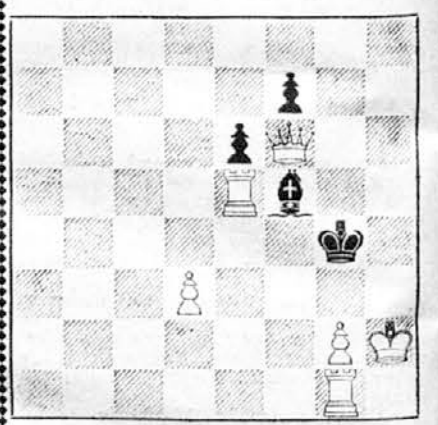
Koruzni pečenjak s čespljami

V skodelici kondenziranega mleka skuhaj 1/2 skodelice koruzne moke. Kuhano ohladi, dodaj sladkorja, 1 rumeniak, sneg 1 beljaka in kuhane suhe česplje, ki jim prej poberj pečke. Peči v dobro namazanem pekaču v zelo vroči pečici. M. S., Ljubljana

Za vsak prispevek, objavljen v »Kotiček za praktične gospodinje«, plačamo 10 lir. Znesek lahko dvignete takoj po objavi v naši upravi. Po pošti pošiljamo šele takrat, ko se

ŠAH

Urejuje A. Preinfalk
Problem št. 243
Sestavil C. Mansfield

Beli: Kh2; Df6; Te5, q1; Pd3, a2. (6 f.)
Crni: Kq4; Lf5; Pe6, f7. (4 f.)
Mal v 2 potezah

Keres Aljehinu še ni kos

Keres velja zaradi svoje izredne nadarjenosti, globoke igre in snajnih uspehov poleg Botvinnika za najresnejšega Aljehinovega tekmeča. Tudi na praškem turnirju je dalje kazalo, da se ga ne bo mozel zlepa odkri-zati. No, ravno sredi turnirja mu je pa pošteno spodletelo in ker ga je nadalje še več remjev zaustavilo, mu jo je svetovni prvak končno popihal za 2 1/2 točke. Aljehin se je izrazil, da Keres igra še vedno izvršno in da je dosegel drugo nagrado brez posebnih naporov, da pa njegova igra trenutno izdaja neko negotovost. Zdi se, da je prehodno zašel v nekoliko krizo, ko se radi porajajo dvomi o točnosti svojih podležij in preračunavanj. To seveda brzda podjetnost in zmanjšuje uspehe. Spodnja partija pa kaže Keresa z najboljši strani, zlasti njegov tanek pozicijski čut.

252. Indijska obramba

J. Follis—P. Keres
Praga, 13. IV. 1943.

1. d4, Sf6, 2. c4, e6, 3. Sc3, Ib4, 4. Dc2, 0-0 (točnice je takoj d5, c5 ali Sc6), 5. Sf3 (5. a3! je odločnice, ali vsaj Lg5) c5 (Dandanes jo ni več posebno priljubljeno, a tu še najizglednejše), 6. de5, Sa6, 7. d3, Sxc5, 8. a3, Lxc3+, 9. Dxc3, b6, 10. Lg2, La6! 11. Sg5.

Na oko se zdi, da celo ovrže zadnjo potezo črnega, saj grozi b4-b5; hitro se pa pokaže, da beli ne samo ne more imeti nič od lovskega para, temveč da že celo črni prevzema pobudo. Res pa neprijetno grozi Tc8 z napadom na kmetca e4 in bi n. pr. na 11. b3, Tc8, 12. Db2, d5, 13. cd5, Dxd5 črni že zmagoval; nič ni vredno tudi 11. Le3, Tc8, 12. Te1, d5 itd., bela dama je vsakkrat v škripih; do nekako bolj izenačeneqa a zapletenega položaja bi vedlo: 11. b4, Scc4, 12. Dd4, Tc8, 13. Se5, d5 itd. Beli odgovor je po vsem tem opravičljiv.

Lb7, 12. Lxb7, Sxb7, 13. 0-0, Tc8, 14. b3, d5! 15. Df3, h6! 16. Sh3, Sc5 (Grozi d4 in e5-e4), 17. b4, Scc4, 18. cd5, Dxd5, 19. Sf4, Df5, 20. Sd3, Dxf3, 21. e3, Sc3, 22. a4? (Beli se tudi v končni borbi s težavami, igra-no pa izgubi brez vsakega nadome-stila celega kmetca, kar seveda uniči poslednji up na reševlj. Tfd8, 23. Se5, 1d4, 24. b5, Txa4, 25. Txa4, Sxa4, 26. Sc6, Sd5, 27. Sxa7, Tc7, 28. Sc6, Sa3, 29. Sd4, Tc4, 30. Sb3 f3, Le3, 1xd4 in Se2+! Sxb5 izmagoviti kmet je zavarovan; tudi konec odigra Keres popolnoma točno.)

31. Ld2 (Prekasno, partija je že odločena.) Tc2, 32. Ib1, Sa3, 33. Ta1, Sc4, 34. Le1, Se5, 35. f4, Sc6, 36. Ib1, Kf8, 37. Kq2, Ke7, 38. Kf3, f5, 39. Ld2, Kd6, 40. h3, h5, 41. Le3, e5, 42. Ld2, Sd4+! (Najpreprosteje, saj pridobi proslakal 43. Sxd4, ed4, 44. Lb4+, Kc6, 45. Lf8)

Isedaj se vidi, kako je črni smotno postavlil svoje kraljevske kmetje Sc3, 46. Tf1. Beli se je hkrati vdal, saj je obupno brez moči pričakoval smrt. Črni bi namreč najprej potegnil g6, nato spravlil kralja na e4 in eden izmed kmetov bi takoj prodrl, poleg tega grozi Se4 neprestano večje trdnjavo.

Rešitev problema št. 242.

1. Le7+, Zapre črnemu kralju umik, bele kmetje pa potira: g5, 2. Lb4, a1D. Če črni postavi trdnjavo, sledi isto, lovec in konj pa celo izgubita, 3. Le1!, Dxe1, 4. Sf3+ in remis je zagotovljen; na e3 je pat, na Kxg4, 5. Sxe1, Kf4, 6. Kg2 itd. pa za belega ni noben večji teko. Če vzame dama škaka: 3. ... Dxe5+, se beli reši z 4. H+, Kxg4, 5. Te5, in 6. Kg3 in 7. Kf2.

PLAČAJTE NAROČNINO!